

Izvērtē Dzīres Kuldīgā:

kādi ir SKDS aptaujas rezultāti un Daigas Mazvērsītes recenzija.

→ 6.-7. lpp.

- Kā uzņēmuma vadītājam veidot personisko tēlu?
- Kas biznesā ir emocionāli inteligēnts mārketingš?
- Kādi ir efektīvu cilvēku paradumi?

→ 10. lpp.

→ 8. lpp.

Kurzemnieks

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Cena
0,68 eiro

Nr. 127
(11 509)

Pirmdiena, 2019. gada 4. novembris

„Tā ir tik neaptverama sajūta – tāds prieks par paveikto un profesionālu atzinīgo vērtējumu!” tā pēc dalības laikmetīgās mākslas biennālē *Eiropas jaunrade* Francijā saka **Annemarija Gulbe** – viena no trim **Grand Prix** ieguvējām.

Trešā vieta konkursā Šodien laukos

Turlavas pamatskolas devītie izcīnījuši trešo vietu Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra rīkotajā konkursā *Šodien laukos*.

Turlavas pamatskolas 9. klase ieguvusi trešo vietu Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra konkursā *Šodien laukos 2019*. Klasē ir 11 jaunieši. Audzinātāja Agnese Čiče uzsver, ka skolēni esot ļoti saliedēti.

„Ir jābūt saliedētam kolektīvam, lai pusgada garumā aktīvi piedalītos,” uzsver audzinātāja. Par pacietīgo uzdevumu pildīšanu iegūta balva – 100 eiro dāvanu karte.

Par šo naudu klase dosies ekskursijā. Kurp – vēl nav nolēmts. Par konkursu uzzinājusi audzinātāja. Viņa allaž ir tā, kas saviem jauniešiem piedāvā kādu avāntūru. Viņi labprāt atsauca, reizēm esot tikai nedaudz jāpaskubina. Dalība šajā konkursā prasījusi diezgan lielu darbošanos – pusgadu reizi mēnesī bija jāpilda divi uzdevumi, par katru bija jāšūta video vai prezentācija. Katrs mēnesis vēlīts citam tematam. Lielu punktu skaitu izdevies iegūt maksākerēšanā, un šis uzdevums arī pašiem jauniešiem šķitis visinteresantākais. Sarunātajā dienā lijis, ka plīkšķ, tomēr jaunieši nolēmuši doties uz Ķīkuru ezeru. Ar noķerto sprīdi garo asarīti viņi ieguvuši visvairāk punktu, uzvarējuši, saņēmuši pārsteiguma dāvanas un arī atļaujas maksākerēt un vēžot, ko arī izmantojuši. Izrauties trešajā vietā viņiem izdevies ar saulespuķi. Tā iesēta aprīlī, visu vasaru dokumentēts, kā tā aug. Beigās izrādījās trīs metrus un piecus centimetrus gara. Kopīgi no papīra izveidota arī klases saulespuķe. Arī šajā konkursa posmā viņi bijuši labākie.

Pavasārī visi kopā sējuši un stādījuši. Visgrūtāk bijis koncentrēties un savākties skolas brīvlaikā vasarā, bet visi godam paveikuši uzdevumus par ārstniecisko augu vākšanu un iepazīšanu, meža vāļšanu un gatavošanu. Sanācis gards ievārījums un sēņu mērce. Viena mēneša uzdevums bijis vēlīts putniem – jānofotografē un jāatpazīst pēc iespējas vairāk sugu. Patikusi arī viesošānās vietējā lauksaimniecības uzņēmumā. Rudenī bijis jāatrod kāds smieklīgs dārzena veidojums. Labo darbu mēnesī devītie skolā rīkojuši talku. Par trešo vietu visi gandarīti, jo konkurenti bijuši 26 no visas Latvijas.

Jaunieši ir gatavi piedalīties vēl kādā konkursā, cik nu būs laika. Sī tomēr ir izlaiduma klase, un pavasarī gaidāmi eksāmeni.

Iveta Grīniņa, Lāsmas Reimanes foto

Trešdien, 6. novembrī:

- Jaunas tūrisma iespējas Kurzemē.
- Miegs: kā tikt pie labas gulēšanas.
- Sarunā trenere Sintija Grišule.
- Kā attīstīt demokrātiju.

917714071975024 45
ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Empātija –
nākotnes
superspēja

Laura
Bitiniece,
tāl. 63350567,
redakcija@
kurzemnieks.lv

Viens no pasaules lielākajiem, ja ne pats nozīmīgākais, digitālais uzņēmums ir *Google*. Tas to panāk, izmantojot pētījumus un esot pionieris veidā, kā atlasīt un motivēt darbiniekus. Pārsteidzoši dzirdēt, ka *Google* veiktajā pētījumā *Projekts „Aristotelis”* (analizētas 180 darbinieku komandas visā pasaulē) par to, ko nozīmē būt veiksmīgam uzņēmumam un komandai, izceļas viens vārds – empātija. Tikpat interesanti šo pašu vārdu dzirdēt inovāciju un *startupu* centra Silīcijas ielejas kontekstā kā vienu no svarīgākajām prasēm, raksturojot nākotnē nepieciešamās zināšanas un profesionālo sagatavotību.

**„Pēkšņi tehnoloģiju
brīnumbērns nespēj
radīt produktu
bez empātiska
dizainera.”**

Netiek runāts vairs par prasēm sarēķināt, atcerēties faktus, zināt no galvas. Nerunā vai nu tāpēc, ka tās ir pašsaprotamas prasmes, vai arī tāpēc, ka tās ir aizvietošanas prasmes, tās nevienu no mums nepadara unikālu, īpaši laikmetā, kad to viegli var paveikt dators. Sāk runāt par empātiju ne tikai attiecību un ģimenes kontekstā, kā tas bija pieņemts, bet biznesa vidē. Pēkšņi tehnoloģiju brīnumbērns, kas spējis programmēt un radīt inovatīvus risinājumus, nespēj radīt produktu bez empātiska dizainera. Lielās

izgāšanās nenozīmē, ka tehnoloģija nestrādā, bet gan to, ka neviens to nevēlas iegādāties. Trūkst empātijas un izpratnes par to, kas cilvēkiem nepieciešams.

Tāpat izrādās, ka komanda darbā būs veiksmīga tikai tad, ja tās līderis spēš *pieslēgties* citu cilvēku emocijām (tās pamanīt bez tiešas norādes, saprast un būt ieinteresēts), izrādīs interesi par citu cilvēku ciešanām (nenovērsīsies no citu problēmām, tai skaitā raudāšanas, jutīs vēlmi aizsargāt tos, pret kuriem vērsta kāda netaisnība, izjutīs rūpes par mazāk veiksmīgajiem), priecāsies par citu prieku un to izrādīs, kā arī spēš ap sevi radīt pozitīvu atmosfēru (izbaudīs, ka var citiem palīdzēt un likt justies labāk). Projekta uzdevums nebija šķētināt, kas veido veiksmīgu sociālo darbinieku, kā mums varētu šķist, izlasot šo uzskaitījumu. Tas ir teikts par uzņēmējiem līderiem.

Par to, ka empātija kļūst arī par vienu no visbiežāk apspriestajām profesionālajām spējām nākotnē, iesākts runāt arī izglītības kontekstā. Kā un kurā mācību stundā mēs mācām empātiju? Vai, beidzot vidusskolu vai augstskolu, ja neskaita dažus izņēmumus, parasti humanitārajās zinātnēs, kāds piefiksē, cik tālu esam attīstījuši empātijas prasmi? Un, iespējams, tieši tāpēc *Google* projektam dots Aristoteļa vārds, atsaucoties uz antīkās filozofa citātu, ka veselums ir lielāks par tā daļu summu. Un, re, matemātiskas prasmes šo tēzi saprast neļauj, vai vismaz ar tām nepietiek.

Autobusu pieturvietas ir jāpārskata

Kuldīdzniece vēlas noskaidrot, kā īsti ir ar piepilsētas autobusu pieturvietu Sūru ielā pie krustojuma ar Dzirnau ielu (netālu no bērnu dārza *Ābelīte*).

LŪGTIN LŪDZĀS

Otrdien (29. oktobrī) 8.05 viņa braukusi no Putnudzāra uz pilsētas centru. Pie *Ābelītes* divas māmiņas ar maziem bērniem lūgtin lūgušas, lai izlaiž, bet šoferis atbildējis, ka tur nav pieturas, tāpēc neapstāsies. Citi pasažieri iebilduši, ka pietura ir, bet ielas pretējā pusē. Daži šoferi vienmēr apstājoties. Savukārt pie veikala *Sarma* Graudu ielā pieturvietas zīmes nav nevienā pusē, taču tur gan autobuss torīt apstājies, lai pasažierus uzņemtu un izlaistu. Šis šoferis bijis kategorisks, tāpēc māmiņas ar mazuļiem izkāpušas pie veikala *Rimi*, un viņiem nācies skriet labu gabalu atpakaļ, lai bērni paspētu uz brokastīm, jo nebija rēķināts, ka autobuss neapstāsies.

IZMANTOJA LABVĒLĪBU

Kuldīgas novada domes transporta infrastruktūras inženieris Andris Megnis skaidro, ka Sūru ielā virzienā no *Rimi* uz veco autoostu pietura ierīkota gan pēc pasažieru, gan pārvadātāju lūguma. Līdz ar Jelgavas ielas rekonstrukciju piepilsētas maršruti Virka–Pelči–Virka un Priedaine–Mežvalde–Priedaine novirzīti pa Sūru ielu. Pasažieri izmantojuši šoferu labvēlību un lūguši izlaist pusceļā starp abām oficiālajām pieturvietām: *Rimi* un 2. vidusskolu.

DROŠĪBAS DĒĻ

Pirmajā reizē lūgumu pieturvietu legalizēt domes transporta komisija noraidīja, jo šajā vietā ir sarežģīts krustojums tīkls un Jelgavas ielas pārbūves dēļ transporta kustība pastiprinājusies.

Kamēr Jelgavas ielas pārbūves dēļ piepilsētas autobuss Kuldīgā novirzīts pa Sūru ielu, pie krustojuma ar Dzirnau ielu (netālu no bērnu dārza *Ābelīte*) vienā pusē pagaidu pietura ierīkota agrākajā vietā, kur daļēji saglabājies pat soliņš. Bet otrā virzienā autobusi nevar apstāties, lai pasažierus izlaistu.

Maijā ar *Latvijas Valsts ceļu* pārstāvja piekrišanu lūgums tomēr atbalstīts. Pagaidu pietura ierīkota tur, kur autobusi apstājušies tad, kad Sūru iela vēl nebija pārbūvēta un satiksmes organizācija bija pavisam cita. Otrajā pusē tehniski nav iespējams pieturu izveidot. Tad būtu jānojauc apmales borti, jāizveido tā sauktā kabata, kur autobusam iebraukt, lai pasažieri izkāptu droši un arī lai ne-traucētu satiksmi. Īsam laikam tie būtu pārāk lieli ieguldījumi, piebilst A.Megnis.

Jelgavas iela tiks pārbūvēta divus gadus. Iespējams, tik ilgi nebūs jāgaida, līdz satiksmei būs atvērta Skrundas ielas krustojums, un tad autobusu maršruti

atkal mainīsies. Kad pārbūve beigsies pavisam, tie brauks pa iepriekšējo maršrutu un pieturas būs agrākajās vietās.

ĪSTI PAREIZI NAV

Kurzemes plānošanas reģiona sabiedriskā transporta nodaļas vadītāja Vaira Brūdere atzīst: ja oficiāla pietura ir tikai vienā ielas pusē, tad otrajā autobusam nav jāapstājas. Šoferis rīkojies pēc Ministru kabineta noteikumiem nr. 634. Ja citi par māmiņām ar bērniem tomēr apžēlojas un pie bērnu dārza apstājas, tā ir šo autovadītāju atbildība. Var notikt kāda nelaime, piemēram, pasažierim izkāpjot var aizķerties kāja, viņš var paklupt un gūt traumu. Vainīgs būs šoferis, jo apstājies nelikumīgā vietā.

„Protams, īsti pareizi tas nav, ka pietura ir tikai vienā virzienā. Ar ko gan Pelču vai Mežvaldes bērni sliktāki par tiem, kuri brauc no Virkas vai Priedaines un var izkāpt pie paša bērnu dārza?” tā V.Brūdere. „Bet arī tā mēdz būt. Manuprāt, kādu tehnisku izeju tomēr varēja atrast. Varbūt to zaļo zonu tik ļoti nemaz nesabojātu, izveidojot paplašinājumu, lai var apstāties arī otrā pusē.”

JAUNIE VAR NEZINĀT

Speciāliste atzīst, ka pieturvietu iekārtojums Kuldīgā ir jāuzlabo. Autobusu kustības sarakstā maršrutā Pelči–Virka ir pietura *Maizes kombināts*, bet nākamā – jau *Rimi*. Nav iekļauta pat 2. vidusskola, kas dabā pastāv un kur apstājas arī starppilsētu autobusi. Savukārt pie veikala *Sarma* kādreiz pieturvietas zīmes bijušas abās pusēs, bet nu nezināmu iemeslu dēļ vairs nav nevienā. „Vecie šoferi zina, kur jāapstājas, bet jaunie var nezināt, ja pieturvietu neredz,” piebilst V.Brūdere.

Dainas Tāfelbergas
teksts un foto

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Vai esat pētījis/-usi savas dzimtas saknes?

Lāsma Dreijere, strādā tipogrāfijā:

– Es gribētu, esmu mēģinājusi, bet patiesībā tas ir ļoti grūts darbs. Kaut kādā brīdī pārtrūkst informācija un diezgan grūti atrast dzimtas tālākās saknes. Esmu jautājusi radiem, bet tā, kā vecāko radu vairs nav, ir grūti turpināt.

Reinis Stārasts, kuldīdznieks:

– Radi ir pētījuši. Atceros, ka trīs vai četrus gadus atpakaļ radnieki bija atsūtījuši dzimtas koku. Nekas interesants laikam nebija atklājies.

Jānis Mihailovs, pensionārs:

– Karš izpostīja mūsu dzimtas koku. Esmu pirmskara bērns. Man šķiet, ka neviens tā īsti neko nav pētījis, cik katrs zināja, tik ir. Manā dzimtā visi bijām parasti cilvēki, tēvs bija vācu gūstā. Mēs bēguļojām pa Latviju. Tas palicis visspilgtāk atmiņā.

Gunta Stāraste, Rumbas pagasta bibliotekāre:

– Nav īsti vairs, kam kaut ko paprasīt. Un mūsu dzimtas koks nav plašs, bet interese papētīt ir. Esmu mājaslapā myheritage.com sākusī šo dzimtas koku veidot, bet tas ātri apstājās un tālāk netiek. Visi esam latvieši.

Ināra Grauduže, pensionāre:

– Nekad neesmu to darījusi, bet māsa ir to uzsākusi. Ja viņa man kaut ko liek uzziņāt no radiem, es to izdaru. Uzskatu, ka savas dzimtas saknes ir jāpēta. Mēs visi esam bijuši vienkārši cilvēki savā dzīvē. Visi nākuši no Latvijas.

Maija Raikstīņa, kuldīdzniece:

– Tas ir ļoti svarīgi, bet cilvēki šo dzimtas koka veidošanu parasti sāk par vēlu, jo radi nomirst. Līdz ar to nav, kam pajautāt. Manā gadījumā tieši tā arī ir. Sākusi un interesējusies esmu, bet dzimtas koka tālākās saknes veidojas no nostāstiem. Daudzi dzimtā bijuši zemnieki. Radi nāk no Kuldīgas un Baldones pusēs.

Lāsma Reimane, Lailas Liepiņas foto

Uzbur latvisku izjūtu

Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolā tautasdziesmu maratonā tās no galvas runā savā klasē labākie: Meldra Astiča, Anna Tropiņa, Šarlote Šlegelmilha, Valters Tovstuļaks.

Bērnu izvēlētās tautasdziesmas rotā skolas gaitiņus.

Dainu tēva, latviešu dižgara Krišjāņa Barona dzimšanas dienā 31. oktobrī Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolas audzēkņi sacentās tautasdziesmu maratonā.

Direktores vietniece audzināšanā Daina Tovstuļaka stāsta: „Pateicoties Dainu tēvam, varam lepoties ar savu brīnišķīgo folkloru, kas ir apkopota un nav gājusi zudībā. Tādēļ dienā, kad bērni ļoti gatavojas Helovīnam, mums tas šķita būtiski. Mēs nenoliedzam, ka viņi svin Helovīnu, ja to dara cieņpilni, nenodarot postījumus un nepazemojot citus.

Manuprāt, skolas uzdevums ir bērniem dot to otru platformu, uz kuras dzīvē atsperties: mācīt tautasdziesmas, saglabāt latviešu folkloru un nodot nākamajām paaudzēm. Visai skolai uz šodien bija mājasdarbs – uzrakstīt uz lapas vienu tautasdziesmu. Tās mēs izlikām, izveidojām tautasdzies-

mu jostu, apvijot skolas gaitiņus. Jauki, ka bērni lasa un priecājas, kā savus darbus noformējuši.

Šodien notika arī erudītu konkurss 5.–9. klasēm par latvisko dzīvesziņu. Prieks, ka daudz jauniešu šo tēmu pārzina. Ir arī tautasdziesmu maratons sākumskolai – no katras klases izvirzīti četri skolēni, kuri visvairāk tautasdziesmu var norunāt no galvas. Šodien mums izdevies skolā uzbur to latvisko izjūtu.”

Visvairāk tautasdziesmu iemācījušies Valters Tovstuļaks (1. kl.), Šarlote Šlegelmilha (2. kl.), Anna Tropiņa (3. kl.) un Meldra Astiča (4. kl.). Meldra zina 28: „Sāku mācīties pirms dažām dienām. Pirmajā iemācījos sešas, pēc tam pārējās. Manuprāt, tautasdziesmas ir viegli atcerēties. Man patīk mācīties no galvas arī dzejoļus.”

Lāsmas Reimanes teksts un foto

Rudbāržus vadīs Inese Ivāne

Skrundas novada domes sēdē par Rudbāržu pagasta pārvaldnieci apstiprināta līdzšinējā deputāte Inese Ivāne.

Viņa arī nepiedalījās balsošanā par pārvaldes vadītājas apstiprināšanu. Līdz ar to I.Ivāne stāsies arī iepriekšējās Rudbāržu pārvaldnieces Dzintras Veģes vietā dzīvokļu, ceļu un dzīvojamā fonda apsaimniekošanas komisijās. Gaidāma arī deputātu sastāva maiņa, jo šos amatus nevar savienot. Pēc Centrālās vēlēšanu komisijas datiem, Latvijas Reģionu apvienības sarakstā kārtā zemnieku saimniecības *Valti* īpašniekam Rihardam Valtenbergam, kurš 2017. gada pašvaldību vēlēšanās palika desmitais un netika ievēlēts.

I.Ivānes pastāvīgā darbavieta līdz šim bija Nīkrāces pagasta veselības punktā par ārsta palīdzī. Tā būšot jāatstāj, teica jaunā Rudbāržu pārvaldniece.

Skrundas novada domes sēdē par Rudbāržu pagasta pārvaldes vadītāju apstiprināta Inese Ivāne.

Dainas Tāfelbergas teksts un foto

Sējēja balva mūsu Ineses tortēm

Piektdien konkursa *Sējējs 2019* apbalvošanas ceremonijā veicināšanas balvu saņēma Kuldīgas novada SIA *Ineses tortes* nominācijā *Gada uzņēmums pārtikas ražošanā*.

Sējējs notiek 26. reizi un ir Zemkopības ministrijas ikgadējs pasākums ar mērķi noteikt labāko ieguldījumu Latvijas lauku attīstībā. Tiek apbalvoti gada labākie deviņās nominācijās: lauku saimniecība, pārtikas ražotājs, ģimene lauku sētā, jaunais veiksmīgais

zemnieks, veiksmīgākā kopdarbība, bioloģiskā saimniecība, *LEADER* projekts vietējā rīcības grupā, rītdienas sējējs – mazpulks, zinātne praksē un inovācijas. Tiek piešķirta arī balva par mūža ieguldījumu lauksaimniecībā. Pēdējos trīs gados no mūspuses par laurreātiem kļuvusi SIA *Lāses AM* un zemnieku saimniecība *Ezergaļi*, savukārt LPKS *Kuldīgas labumi*, SIA *Milzu!* un Skrundas novada zemnieku saimniecība *Valti* saņēmusi veicināšanas balvas.

Daina Tāfelberga

Ķer lašus, taimiņus un vēdzeles

Institūta *Bior* Tomes zivaudzētavas Pelču filiāle gatavojas nākamā gada lašu un taimiņu mazuļu ražai – **Ventā Ventspils pusē un Rojas upē tai tiek ķerti šo sugu tēti un mammas. Bet vēdzeļu mazuļi no dīkiem nonāks pie jauniem saimniekiem.**

Filiāles vadītājs Valdis Plaudis stāsta: „Kā katru rudeni – no 20. septembra līdz novembra beigām ir vaislinieku ķeršanas laiks. Ventu ar lašiem un taimiņiem papildinām valsts programmā, bet Rojas upē taimiņu resursus atjaunojam pēc pašvaldības pasūtījuma – tas ir ieguldījums novada nākotnē.

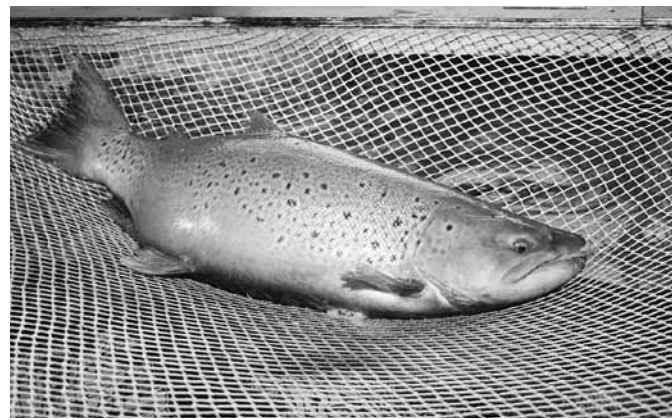
Vairākus gadus daļu no mūsu izlaistajām zivīm iezīmējam, un nu jau tiek noķerti tādi vaislinieki, kas izauguši audzētavā. Rojas upē no taimiņu mammām mūsējās ir ap 30%, bet Ventā – 65% taimiņu

un lašu. Daļa izlaista neiezīmēta, tāpēc procenti ir vēl lielāki.

Mazuļus, kas tiks iegūti no šīgada vaisliniekiem, upēs laidīsim 2021. gadā. Nelielu daļu vienas vasaras mazuļu izlaidīsim arī nākamgad.”

V.Plaudis uzsver, ka vaislinieku skaits katru gadu ir noteikts, bet parasti tiek noķerts mazāk: „Visi ikri tiek iegūti novembrī. Tie pie mums dzīvos līdz pavasarim, kad zivtīņas dzimst. Ja ikru pietiek, vairāk neķeram.

Vēdzeles Ventā vairs nelaižam, jo to pietiek – lomi ir lieli. Pēc tām uz Ventu brauc pat rīdzinieki. Vienas vasaras vēdzeles, ko esam izaudzējuši dīkos, pārdošim privātajiem. Šis zivis audzējam mēs vienīgi ne tikai Latvijā, bet arī tālāk. Vismaz neesmu dzirdējis, ka to darītu vēl kāds. Arī lietuviešiem ir interese par mūsu mazuļiem.”

Tik skaists izskatās taimiņu paps. Viņa bērni Ventā tiks palaisti pēc diviem gadiem.

Iveta Grīniņa Lāsmas Reimanes foto

MEDIĶI ZIŅO

Visvairāk sadzīvisku traumu

Informē Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta Kurzemes reģionālā centra medicīnas statistiķe Baiba Būvmeistere.

Kuldīgas, Alsungas un Skrundas novadā no 25. oktobra līdz 1. novembrim mediķi devušies uz 53 izsaukumiem.

Slimnīcā nogādāti 29 pacienti, no tiem četri bērni. No visiem pacientiem deviņi bijuši alkohola reibumā, no tiem viena sieviete. Nedēļas laikā bijusi viena krimināltrauma, desmit gadījumos savainojumi gūti sadzīvīskos apstākļos, bet divas traumas – braucot ar transporta līdzekļiem.

VUGD ZIŅO

Virtuvē aizdegas nosūcējs

31. oktobra 20.32 Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) Kurzemes reģiona brigāde saņēma informāciju, ka Kuldīgas novada Ēdoles pagastā dzīvojamās mājas virtuvē ir aizdedzies tvaika nosūcējs. Ierodoties notikuma vietā, ugunsdzēsēji glābēji konstatēja, ka ēkas iemītnieki tvaika nosūcēju jau bija nodzēsuši saviem spēkiem un iznesuši ārā. Ugunsdzēsēji glābēji demontēja rēģipša pārklājumu un konstatēja, ka starpstāvu pārseguma konstrukcijās ir neliela degšana. Ugunsgrēks tika nodzēsts un tādējādi tika novērsta iespējama tālāka aizdegšanās. Darbs notikuma vietā tika beigts 21.19 un kopējā degšanas platība bija 1,5 m².

Idejas rodas darot

„Ļoti atsaucīgas un radošas meitenes,” tā par Zani un Santu Gaujām saka Kurmāles pagasta kultūras organizatore Inete Megne. Viņas brīvajā laikā rada mīļlietiņas un aksesuārus mazulīšiem.

Santa Gauja ar saviem un radnieces Zanes darbiem šogad piedalījās Hercoga Jēkaba gadatirgū Kuldīgā.

Internetā cilvēki visbiežāk izvēloties dāvanu komplektus.

Krāsaini knupīšu turētāji.

Zābacīni zīdaiņiem.

Rotaļlietas bērniem.

PATIKA JAU KOPŠ PAMATSKOLAS

Zane un viņas brāļa sieva Santa stāsta, ka mīlestība pret rokdarbiem abām esot jau kopš pamatskolas mājturības stundām. Santa pašlaik ir bērna kopšanas atvaļinājumā, bet Zane strādā Kuldīgas novada pašvaldībā.

Kopā rokdarbus sākušas darināt 2009. gadā. Zane stāsta: „Mēģinājām sev radīt ko jaunu: es taisīju rotas, Santa tolaik pārņēma telefoniem maciņus. Rotas sākumā tika dāvinātas, pēc tam jau plašākam paziņu lokam radās interese tās iegādāties. Tajā laikā

tika izmēģināti jaunu veidi dažādā tehnikā: pārļoti, tamborēti, adīti, šūti... Pamazām darinājām arī daudz ko citu, kā šalles, cepures, lakatus, zeķes, čibiņas, bērnu zābacīņus, konfekšu pušķus, matu rotas, bērnu gultasveļu, sedziņas, priekšautus.

Tā radās doma piedalīties kādā amatnieku tirdziņā. Tajos gāja labi, tāpēc nonācām pie domas par veikalu, kurā pārdot savas preces un apvienot dažādus Latvijas amatniekus. 2016. gadā internetā tika izveidots veikals *Bella*. Nosaukums radās spontāni – tam nav īpaša stāsta. Veikalu izveidot grū-

tības nesagādāja, jo bija skaidrs, kādu vēlamies.”

MĪĻLIETIŅAS BĒRNIEM

Pieredze likusi saprast – rokdarbnieces vēlas turēties pie bērnu precēm: „Darinām cimdiņus, zeķītes, zābacīņus, čibiņas, matu rotas (sprādzītes, gumijas, stīpiņas, lentas), knupīšu turētājus, graužamriņķīšus, dažādas mīļmantiņas. Idejas rodas darot, taču ļoti zēl, ka aizņemties dēļ nespējam tās visas realizēt. Iesākot kaut ko darīt, rodas jaunas domas, ko vēl pamainīt vai radīt pavisam ko jaunu. Pasmēļamies iedvesmu arī

internetā. Kaut ko veidojot radu un draugu bērniem, saprotu, kā labāk un citādāk to apstrādāt. Tā pamazām savu piedāvājumu paplašinām.”

VECĀKI IZVĒLAS PRAKTISKO

Ar tiešo pārdošanu vairāk nodarbojas Santa – viņa pēdējos gadus piedalās tirdziņos dažādās pilsētās, kurās izveidojies savs klientu loks. Un tas esot plašs: gan vietējie, gan ārzemēs dzīvojošie.

Internetā cilvēki visbiežāk izvēlas dāvanu komplektus visdažādākajās kombinācijās, savukārt

tirdziņos – atsevišķas lietas. „Īsti izcelt konkrētu preci nevaram, jo pieprasījums ir diezgan vienlīdzīgs. Vecāki pievērs uzmanību praktiskām krāsām, savukārt dāvanu meklētāji tradicionāli izvēlas zēniem zilu, meitenēm rozā,” stāsta bērnu lietišķu radītāja.

„Pašlaik neuzskatām, ka esam sevi attīstījušas tiktāl, lai rokdarbi kļūtu par pamatnodarbošanos. Priekš sagādā fakts, ka to, ko radām no sirds, cilvēki novērtē. Šo lietu darināšana ir mūsu vaļasprieks, ne iztikas avots.”

ĪSUMĀ

Gan viesus uzņem, gan citur brauc

Pagājušajā piektdienā Kurmāles pagasta pasākumu zālē ar džeķkoncertu uzstājās Liepājas teātra aktrise Sigita Jevglevska un mūziķis Māris Kupčs.

Skanēja Jāņa Petera dzeja un dziesmas ar viņa vārdiem. „Ir ļoti daudz dziesmu, kuras vēlos nodziedāt, piemēram, no izrādes *Minhauzens*, kurā man nebija iespējas spēlēt, bet nu varu tās izpildīt,” koncertā teica S. Jevglevska.

Kurmāles kultūras organizatore Inete Megne stāsta, ka ne tikai uzņem māksliniekus pagastā, bet ar kurmālniekiem bieži arī dodas uz koncertiem un izrādēm: „Atsaucība ir liela – cilvēkiem gribas kaut kur aizbraukt un redzēt ko sirdij tuvu.”

Nesen Vilgālē ar džeķkoncertu viesojās aktrise Sigita Jevglevska un mūziķis Māris Kupčs.

Dāvanas pirmklasniekiem

Lai saņemtu dāvaniņu, kultūras organizatore lūdz atsaukties tos vecākus, kuru bērni bija aicināti uz pasākumu *Pirmais mēnesis 1. klasē*, bet nevarēja ierasties.

Vilgāles ezerā plauj niedres

Kuldīgas attīstības aģentūras projektu vadītāja Aiga Vanaga-Poriķe informē, ka objektu daļēji paredzēts finansēt no Latvijas Vides aizsardzības fonda (LVAF). Projektā *Ezera ekoloģiskās kvalitātes uzlabošana Kuldīgas novada publiskās ūdenstilpēs* paredzēts Vilgāles ezerā trīs reizes plaut ūdensaugus trijās zonās (kopā 4,3 ha), un līdzīgi darbi notiks Padures pagasta Lielajā Nabes ezerā (5 ha) un Mazajā Nabes ezerā (6 ha). SIA *Piekrastei.lv* to darīs par 26 257 eiro. No tiem LVAF dod 22 262 eiro, Kuldīgas novada pašvaldība – 3995.

Elektriķis – prasmīgs dārzkopis un mājražotājs

Kad skrundenieks ARNOLDS LINKEVIČS šaubījies, vai uz savu ražojumu – dārzeņu burciņu – etiķetes drīkst rakstīt *Skrundas labumi*, pašvaldība viņu iedrošinājusi, jo tā Skrundas vārds tikšot nests pasaulē.

Marinētie vai mazzālītie gurķi, tomāti savā sulā vai želejā, Latgales salāti, dārzeņu asorti un vēl dažādi konservi nopērkami *Skrundas klētē*, *Kuldīgas labumos*, Grobiņas mājražotāju veikaliņā, Aizputes un Vaiņodes tirgū.

NE PEĻNAS DĒĻ

„Mazdēls drukāja etiķetes un prasīja, ko rakstīt. Teicu, lai sauc savā vārdā par *Reiņa labumiem* vai liek mātes – manas meitas – Līvas vārdu. Tas nederot. Arnoldu negribēju, jo tādu daudz, bet Skrunda ir viena,” skaidro mājražotājs. „Bērni man visu laiku pārmet, ko es plosos, bet man patīk. Ne jau peļņas dēļ to vajag. Tā mana sirdslieta. Un prieks, ka arī citi novērtē. Tas nozīmē, ka tā lieta iet.”

LAIKA VISAM PIETIEK

Pēc profesijas A. Linkevičs ir elektriķis. Visu mūžu nostrādājis šajā jomā un, kaut ir jau pensijas gados, strādā vēl tagad – Liepājas SIA *Kesto* Skrundas iecirknī. Profesionāļi vērtē vairāk nekā pusgadsimts. Varētu jau mest algotam darbam mieru, bet tikai tāpēc, lai dotu vietu jaunajiem, jo pašam spēka un laika netrūkstot.

Par brīvo laiku runājot, gan jābrīnās, jo Arnolds joprojām sporto un maksākerē, turklāt visus dārzeņus tirgošanai svaigā veidā un konservēšanai izaudzē pats. Arī virtuvītē daudzdzīvokļu mājā, kur top *Skrundas labumi*, pie plīts stāv viņš – dzīvesbiedrei Olgai Rudzītei atļaujot vien piepalīdzēt. Vēl pa tirgiem jābraukā un uz Lietuvas veikaliem pēc garšvielām un burku vāciņiem jāizskrien, jo tur lētāk. „Laika visam pietiek un visu var izdarīt, ja grib un prot tās lietas sakārtot,” tāda ir skrundenieka veiksmes formula.

AR MAZU DOBĪTI

Sākums dārzeņkopībai bijis pirms daudziem gadiem, un uz to pavedinājis kaimiņš, labs draugs un ilggadējs skolotājs Uldis Birbaums. Tolaik A. Linkevičs ar sievu un diviem maziem bērniem dzīvojis vecā mājā. Tur neesot bijusi pat dobīte, kur skābenes iesēt. Skolotājs teicis: „Arnold, kā tad tā? Tev bērni, bet dārziņa nav!” Tagadējo dārzkopī teiktais ļoti uzrunājis, un viņš pamazām sācis šo to pats izaudzēt ģimenes vajadzībām. Pārceļoties uz jauno elektriķu daudzdzīvokļu māju, atradis pagalmā vietu zemeņu dobēm un siltumnīcai. Vēlāk sācis zemi nomāt no draugu Stepanovu ģimenes Raņķu pagasta *Strautiņos*.

NEGRIBĒJA SLAPSTĪTES

Nu jau bērni lieli: meita Līva dzīvo Jaunmārupē, dēls Normunds – Rīgā, viņiem jau savi pusauga bērni. Bet Arnolds tik audzē un konservē. Jau labu laiku viņš Pārtikas un veterinārajā dienestā (PVD) ir reģistrējies mājražotājs. „Sākumā sev, bērniem, kaimiņiem tās burciņas daļāju. Tad nodomāju, ka varētu iet uz tirgu. Pa kaktiem slapstīties negribēju – gāju visu nokārtot legāli. Birokrātija ir – ko tur slēpt! Kad pirmoreiz aizbraucu uz PVD Saldū tikai painteresēties, tur man iedeva Ministru kabineta noteikumus, kas jāizpilda, nodomāju, ka nav ko plosīties. Tad padomāju, ka nav jau tik briesmīgi. Jā, kaimiņvalstīs tik drastiskas prasības nav, bet arī mūsējās var izpildīt. Būtiņa ir tajā, kāda katram pašam pieeja.”

„Man pilna māja kulinārijas žurnāliem un grāmatām, bet galva vēl pilnāka ar paša receptēm,” stāsta Skrundas mājražotājs Arnolds Linkevičs.

„Vai gan „Rīgas balzamā” visas zālītes ir pilnīgi precīzi norādītas? Vai zināms, kā gatavo Riņķa ziedi? Katram taču savs kniņš.”

Skrundas labumu sortimentā ir gandrīz 20 veidu dārzeņu konservu, un ražotājs nemāk teikt, kuriem noiets lielāks, jo tā ir gaumes lieta.

„Man bērni un vēl citi pārmeta: vai es pie pilna prāta, ka pārku trīs tomātu sēkliņas par deviņiem eiro.”

KNIFIŅUS NEDRĪKST IZPAUST

Arnoldu tracina cena, ko veikali uzgriez gandrīz dubultā, tāpēc viņš un Olga labprātāk brauc pa tirgiem. Ļoti labi ejot Aizputē, kā arī Vaiņodē, kas mazāka par Skrundu, bet tirgus tur daudz lustīgāks. Pievienotā vērtība tā, ka var pats savu precī reklāmēt, parunāties ar kundēm, pastāstīt, kā kurš ražojums tapis.

Protams, receptes līdz galam jau neviens nestāsta. Šajā ziņā Arnoldam atkal stāsts par PVD: „Atbrauc kundze no dienesta, lasa marķējumu. Tik procentu gurķu, tik sāls, ūdens, etiķa. Tā jau nav recepte, bet sastāvdaļu uzskaitījums. Taču arī juridiski man atļauts to nedot. Obligāti jānorāda vienīgi alergiskās vielas. Vai gan *Rīgas balzamā* visas zālītes ir pilnīgi precīzi norādītas? Vai zināms, kā gatavo Riņķa ziedi? Katram taču savs kniņš, un to drīkst neizpaust.”

NO SĒKLIŅAS LĪDZ BURCIŅAI

Olga saskaitījusi, ka šoruden aizvākotās gandrīz 2000 burciņas. Sortiments diezgan plašs – gandrīz 20 veidu. Bet tas nav viss, jo vēl ir bietes, kā arī kāposti. Tos vienīgos Arnolds neaudzē pats, jo nav, kur vairumā uzglabāt.

Ražošana ilgst no agra pavasara līdz vēlam rudenim. Sākas ar burkāniem, kas tiek sēti, tiklīdz zeme mazliet iesilusi, un beidzas ar kāpostu un biešu marinēšanu. Tos varot šķērēt, rīvēt un marinēt karstā ziemā. „Jau no pirmsākumiem man ir princips, ka agrie burkāni ir līdz Jāņiem. Ziemas tolaik bija bargas, pavasaris vēls, bet man tie burkāni ik gadu bija agri. Visi brīnījās. Šķiet, ka tas bija viens krievu žurnāls, kurā izlasīju, kā tos izaudzēt. Nopirku zilos graudiņus – tur jau nav nekādas ķīmijas, tikai kālija permanganāts. Martā izkaisīju uz sniega, un tas saulē ātri nokusa. Bridu pa dubļiem un sēju burkānus, kamēr apkārt vēl sniegs. Padomju laikos jau neko nevarēja dabūt, bet ķīmiju es nelietoju vēl joprojām. *Strautiņos* ir skaista vieta, tīra vide. Mēsļus man piegādā raņķenieki, kuri audzē govīs. Nezāles izravējam ar rokām.”

DESMITKĀRT ATMĀKSĀJAS

„Man bērni un vēl citi pārmeta: vai es pie pilna prāta, ka pārku trīs tomātu sēkliņas par deviņiem eiro. Bet kāda tām ražība! Desmitkārt atmaksājas! Kas pats neaudzē, to laikam nesaprot. Es nepārtraukti meklēju kaut ko jaunu, un tas maksā naudu. Bet man tā vajag. Pēc receptes nestrādāju – paņemu kādu ideju no žurnāla, bet tad pilnveidoju. Man pilna māja kulinārijas žurnāliem un grāmatām, bet galva vēl pilnāka ar paša receptēm.”

IĒPAZĪŠANĀS GURĶU TIRGŪ

Arnolda meita Bulduru dārzkopības tehnikumā apguvusi puķkopību, pēc tam studējusi uzņēmējdarbību. Ar dārzkopību saistīta vien brīžos, kad atbrauc tēvam palīgā. Dēls arī pamācījis Bulduros, bet tad sapratis, ka tas nav domāts viņam, un aizgājis uz Sporta akadēmiju.

Dzīvesbiedre Olga tikai pirms gada uz Skrundu pārcēlusies no Rīgas. Iepazīnušies Aizputē, kad viņa atbraukusi ciemos pie meitas un aizgājusi uz tirgu nopirkt gurķus. Vislabākie bijuši Arnolda audzētie. Pilsētniecē ar dārzkopību nav nodarbojusies, bet nu dzīvesbiedra entuziasms aizrāvis arī viņu.

Iesāktais jāturpina, novēršot kļūdas

Kuldīgas Pilsētas svētku jeb *Dzīru Kuldīgā* organizatori jau sēdušies pie galda, lai spriestu, kā svinēsīm nākamgad. Bet pirms tam tika rīkota pētniecības centra SKDS aptauja, lai noskaidrotu iedzīvotāju viedokli par šīgada jauninājumiem. Vairākuma viedoklis – pārmaiņas bija vajadzīgas, iesāktais jāturpina, apzinoties un novēršot kļūdas, turpinot meklēt jaunas idejas un, iespējams, apdzīvojot jaunas vietas.

Svētku vērtējums ballēs	Vai būtu jāmaina			
Vidējā atzīme 2019. gadā – 7 2018. gadā – 6,6	Nosaukums Jā – 10% Nē – 90%	Logo Jā – 14% Nē – 86%	Buklets Jā – 20% Nē – 80%	Noformējums Liepājas ielā Jā – 42% Nē – 58%

KAS APTAUJĀ PIEDALĪJĀS

No 19. jūlija līdz 23. augustam aptaujā piedalījās 1079 cilvēki, no kuriem 1019 anketas aizpildīja internetā. 61% ir kuldīdznieki, 20% – novada iedzīvotāji, 19% – cilvēki no citurienes.

Visvairāk (32,7%) atbildētāju ir 25–34 gadus veci. Vīrieši – tikai 17%. Kā atzina domes priekšsēde Inga Bērziņa, aptauju apspriežot ar jauno kuldīdznieku padomi, izskanējusi atziņa, ka vairumā gadījumu sieviešu viedoklis ir arī vīriešu viedoklis.

VAI PASĀKUMUS APMEKLĒJA?

Šogad apstiprināto atbildējuši 96% (pērn 84,9%). Mājās palikuši 3% (pērn 4,5%), bet svētku dienās no pilsētas izbraucis 1% (pērn 10,6%).

DIENU SKAITS

71% par pareizu atzīst to, ka svētki bija tikai trīs dienas. 19% tas nešķita pareizi, bet 10% grūti pateikt. Vairākumam piekrita

arī rīcības komanda. Pērn, kad svētki ilga četras dienas, 34,2% tas apmierināja, 44,5% bija par trim dienām, 18,3% par divām, 1% par vienu, bet 2% svētkus nevēlējās vispār.

PĀRMAIŅAS

Par pozitīvām tās sauc 25% aptaujāto, bet 47% uzskata, ka bija labi, tomēr uzlabojumi vajadzīgi. Kategoriski pret jauninājumiem ir 19%.

Daļai pietrūcis ierastā atklāšanas pasākuma. Viņi ierosina, ka tā tomēr varētu būt ceturtdienas vakarā vai piektdien. Šo jaunatjumu rīkotāji sola apspriest turpmākajās sanāksmēs.

KAS PATICIS, KAS NE

Vērtējot programmu, norādīts, ka brīžiem notikumi vienai auditorijai pārklājušies laikā (koncerti, pasākumi bērniem). Pietrūcis vadmotīva un izjūtas, ka ir kāds svētku virsvadītājs.

Dinas Porīnas foto

Sāpošas kājas, nogurušas ausis un tik daudz prieka!

Daiga Mazvērsīte, Latvijas Radio 2 speciāli Kurzemniekam

„Ak, laimīgie kuldīdznieki,“ kā jau katru vasaru, arī šogad gribas nopūsties, izvērtējot *Dzīrēs Kuldīgā* dzirdēto, redzēto, izjusto. Un šīs patīkamās emocijas šķiet vēl spilgtākas, salīdzinot Kurzemes pērlē baudīto, piemēram, ar Vidzemes lielpilsētas Valmieras Pilsētas svētkiem, kurus apmeklēju nedēļu vēlāk.

Pirmā Kuldīgas priekšrocība ir burvīgā pilsēta ar šaurajām ieliņām un romantiskajiem pagalmiņiem. Vārbūt kuldīdznieki paši līdz galam nenovērtē, cik pievilcīga ir viņu vide, kas izskatās kā pasaku vai vēsturiskas filmas dekorācija. Tāpat skaudības vērtība ir tā priekšrocība, ka labiekārtotā estrāde atrodas pašā pilsētas centrā un tajā pietiek vietas kā sēdētājiem, tā stāvētājiem, kamēr citviet, kārojot pēc labākas vietiņas, vieni aizsedz skatu pārējiem.

Taču šovasar dzīrotāji Kuldīgā vairāk par estrādi bija iemīļojuši Māras diķa apkaimi, kur ūdenstilpne kļuva par lielisku skatuvi gan muzikālajām strūklakām, gan vienam no spilgtākajiem svētku muziķiem – serenāžu meistaram Reinīram Seipkenam (*Reinier Sijpen*) no Nīderlandes. Savukārt blakus vieglatlētikas manēža ļāva izbaudīt muzikāli akrobātisku šovu *Levitējošās klavieres* no Spānijas.

Un ir ļoti jauki, ka pasākumu programma iespiesta atsevišķā grāmatīnā, kas palīdz orientēties notikumu virpulī. Līdzīgi TV programmai ķeros pie pildspalvas, atzīmējot to, ko ļoti negribētos palaist garām. Šeit talkā nāca arī rūpīgi sazīmētā norišu vietu karte, diemžēl nebija iespējams teleportēties, lai pagātu noklausīties un noskatīties it visu, ko sirds kāroja.

Jā, laiks Kuldīgas dzīru apmeklētājus arī šogad lutināja, taču pastarpināti – jau pieminētajā Puntulja koncertā, kā arī sestdien Pilsētas laukumā, kur atkal uzmirzēja tieši *Dzīrēs Kuldīgā* pirmatskaņotā Paula dziesmu programma *Miers un bērziņš*. Iemīļotās dziesmas šovasar atskaņoja ne vairs dziedāšie aktieri, bet gan baritons Andris Daņiļenko ar pavadošo grupu.

Jā, laiks Kuldīgas dzīru apmeklētājus arī šogad lutināja, taču pastarpināti – jau pieminētajā Puntulja koncertā, kā arī sestdien Pilsētas laukumā, kur atkal uzmirzēja tieši *Dzīrēs Kuldīgā* pirmatskaņotā Paula dziesmu programma *Miers un bērziņš*. Iemīļotās dziesmas šovasar atskaņoja ne vairs dziedāšie aktieri, bet gan baritons Andris Daņiļenko ar pavadošo grupu.

Jā, laiks Kuldīgas dzīru apmeklētājus arī šogad lutināja, taču pastarpināti – jau pieminētajā Puntulja koncertā, kā arī sestdien Pilsētas laukumā, kur atkal uzmirzēja tieši *Dzīrēs Kuldīgā* pirmatskaņotā Paula dziesmu programma *Miers un bērziņš*. Iemīļotās dziesmas šovasar atskaņoja ne vairs dziedāšie aktieri, bet gan baritons Andris Daņiļenko ar pavadošo grupu.

Jā, laiks Kuldīgas dzīru apmeklētājus arī šogad lutināja, taču pastarpināti – jau pieminētajā Puntulja koncertā, kā arī sestdien Pilsētas laukumā, kur atkal uzmirzēja tieši *Dzīrēs Kuldīgā* pirmatskaņotā Paula dziesmu programma *Miers un bērziņš*. Iemīļotās dziesmas šovasar atskaņoja ne vairs dziedāšie aktieri, bet gan baritons Andris Daņiļenko ar pavadošo grupu.

ministrs Nauris Puntulis, bet sestdienas naktī dziedāja Elza Rozentāle. Par laimi, no svētku centrālā notikuma – ansambļa *Instrumenti* koncerta – izdevās izklūt ar kontroles taloniņu rokā, lai steigšus joztu uz Raimonda Paula agrīno dziesmu izlasīti Puntulja sniegumā. Ministrs dziedāja ar pilnu atdevi, (jācer, ka tikpat aizrautīgi tiks dzēsti kultūras ugunsgrēki), turklāt tonakt pilgtu dzirksti Kuldīgas naksnīgajā vidē šķīta jaunā, talantīgā pianiste Marika Šaripo. Viņas dzeza stila improvizācijas lieliski iedērijās Maestro dziesmās *Vasarai, Bīdinājums* u.c., kaut nedaudz kompensējot lielā, skaistā, tik ļoti gaidītā estrādes žanra lielkoncerta trūkumu šovasar Kuldīgas dzīrēs.

Te nu gribas atkal vilkt paralēles ar Valmieras svētkiem, kur piektdienas lielkoncertā dažu labu senāku latviešu estrādes dziesmu nodziedāja Mārtiņš Ruskis, Daumants Kalniņš, piedaloties arī Ancei Krauzei un Ievai Kerēvicai, taču samudžinātā un neizstrādātā programma tur prasījās pēc apzīmējuma *kāpostnieks*, pēc krievu *kapustņika*, kā joprojām sauc padomju gados aizsāktu praksi – apvienot vienā koncertā dažādus, stilistiski raibu solistu priekšnesumus.

Šāds nesaprotams kārtrojums ir pilnīgi pretējs Kuldīgas dzīru estrādes žanra koncertiem, kuri bija pārdomāti no repertuāra un stila viedokļa, izteikti tematiski un pulcēja redzamākos Latvijas solistus, savulaik arī pašu Raimonda Paulu. Šogad viņa klātbūtne Kuldīgā bija jūtama, taču pastarpināti – jau pieminētajā Puntulja koncertā, kā arī sestdien Pilsētas laukumā, kur atkal uzmirzēja tieši *Dzīrēs Kuldīgā* pirmatskaņotā Paula dziesmu programma *Miers un bērziņš*. Iemīļotās dziesmas šovasar atskaņoja ne vairs dziedāšie aktieri, bet gan baritons Andris Daņiļenko ar pavadošo grupu.

Te nu gribas atkal vilkt paralēles ar Valmieras svētkiem, kur piektdienas lielkoncertā dažu labu senāku latviešu estrādes dziesmu nodziedāja Mārtiņš Ruskis, Daumants Kalniņš, piedaloties arī Ancei Krauzei un Ievai Kerēvicai, taču samudžinātā un neizstrādātā programma tur prasījās pēc apzīmējuma *kāpostnieks*, pēc krievu *kapustņika*, kā joprojām sauc padomju gados aizsāktu praksi – apvienot vienā koncertā dažādus, stilistiski raibu solistu priekšnesumus.

Šāds nesaprotams kārtrojums ir pilnīgi pretējs Kuldīgas dzīru estrādes žanra koncertiem, kuri bija pārdomāti no repertuāra un stila viedokļa, izteikti tematiski un pulcēja redzamākos Latvijas solistus, savulaik arī pašu Raimonda Paulu. Šogad viņa klātbūtne Kuldīgā bija jūtama, taču pastarpināti – jau pieminētajā Puntulja koncertā, kā arī sestdien Pilsētas laukumā, kur atkal uzmirzēja tieši *Dzīrēs Kuldīgā* pirmatskaņotā Paula dziesmu programma *Miers un bērziņš*. Iemīļotās dziesmas šovasar atskaņoja ne vairs dziedāšie aktieri, bet gan baritons Andris Daņiļenko ar pavadošo grupu.

Šāds nesaprotams kārtrojums ir pilnīgi pretējs Kuldīgas dzīru estrādes žanra koncertiem, kuri bija pārdomāti no repertuāra un stila viedokļa, izteikti tematiski un pulcēja redzamākos Latvijas solistus, savulaik arī pašu Raimonda Paulu. Šogad viņa klātbūtne Kuldīgā bija jūtama, taču pastarpināti – jau pieminētajā Puntulja koncertā, kā arī sestdien Pilsētas laukumā, kur atkal uzmirzēja tieši *Dzīrēs Kuldīgā* pirmatskaņotā Paula dziesmu programma *Miers un bērziņš*. Iemīļotās dziesmas šovasar atskaņoja ne vairs dziedāšie aktieri, bet gan baritons Andris Daņiļenko ar pavadošo grupu.

Šāds nesaprotams kārtrojums ir pilnīgi pretējs Kuldīgas dzīru estrādes žanra koncertiem, kuri bija pārdomāti no repertuāra un stila viedokļa, izteikti tematiski un pulcēja redzamākos Latvijas solistus, savulaik arī pašu Raimonda Paulu. Šogad viņa klātbūtne Kuldīgā bija jūtama, taču pastarpināti – jau pieminētajā Puntulja koncertā, kā arī sestdien Pilsētas laukumā, kur atkal uzmirzēja tieši *Dzīrēs Kuldīgā* pirmatskaņotā Paula dziesmu programma *Miers un bērziņš*. Iemīļotās dziesmas šovasar atskaņoja ne vairs dziedāšie aktieri, bet gan baritons Andris Daņiļenko ar pavadošo grupu.

Šāds nesaprotams kārtrojums ir pilnīgi pretējs Kuldīgas dzīru estrādes žanra koncertiem, kuri bija pārdomāti no repertuāra un stila viedokļa, izteikti tematiski un pulcēja redzamākos Latvijas solistus, savulaik arī pašu Raimonda Paulu. Šogad viņa klātbūtne Kuldīgā bija jūtama, taču pastarpināti – jau pieminētajā Puntulja koncertā, kā arī sestdien Pilsētas laukumā, kur atkal uzmirzēja tieši *Dzīrēs Kuldīgā* pirmatskaņotā Paula dziesmu programma *Miers un bērziņš*. Iemīļotās dziesmas šovasar atskaņoja ne vairs dziedāšie aktieri, bet gan baritons Andris Daņiļenko ar pavadošo grupu.

Šāds nesaprotams kārtrojums ir pilnīgi pretējs Kuldīgas dzīru estrādes žanra koncertiem, kuri bija pārdomāti no repertuāra un stila viedokļa, izteikti tematiski un pulcēja redzamākos Latvijas solistus, savulaik arī pašu Raimonda Paulu. Šogad viņa klātbūtne Kuldīgā bija jūtama, taču pastarpināti – jau pieminētajā Puntulja koncertā, kā arī sestdien Pilsētas laukumā, kur atkal uzmirzēja tieši *Dzīrēs Kuldīgā* pirmatskaņotā Paula dziesmu programma *Miers un bērziņš*. Iemīļotās dziesmas šovasar atskaņoja ne vairs dziedāšie aktieri, bet gan baritons Andris Daņiļenko ar pavadošo grupu.

braucošais unikālais muzikālais klavieru *benāds* – tas bija kārtējais dzīvās mūzikas vitamīns, ar ko Kuldīgas gadu no gada jūtami izceļas. Šeit allaž godā celta improvizācija un dzezs gan no senākiem, gan jaunākiem laikiem.

To, ka dzeza mūzika ir iemīļota un pieprasīta, liecināja lielas klausītāju pieplūdums tieši Māras diķa apkaimē, kur sestdien muzicēja gan Laura Amantova *dzeza* kvartets, gan diksilends *Sapņu komanda* ar solistu Normundu Rutuli. Šis bija kārtējais ceļojums laikā, šoreiz uz dzeza mūzikas pirmākumiem, kuriem savu doktora disertāciju veltījis šī diksilenda līderis Indriķis Veitners, gatavs zināšanās dalīties ar daudzajiem koncerta klausītājiem. Viņu vidū gan murdēja nesapratne, kāpēc iepriekš Pilsētas dārzā rīkotie, mūzikas gardēžiem adresētie koncerti tagad pārcelti uz diķa apkaimi, kur nav koku, kas sniegtu paēnu.

Jā, laiks Kuldīgas dzīru apmeklētājus arī šogad lutināja, taču pastarpināti – jau pieminētajā Puntulja koncertā, kā arī sestdien Pilsētas laukumā, kur atkal uzmirzēja tieši *Dzīrēs Kuldīgā* pirmatskaņotā Paula dziesmu programma *Miers un bērziņš*. Iemīļotās dziesmas šovasar atskaņoja ne vairs dziedāšie aktieri, bet gan baritons Andris Daņiļenko ar pavadošo grupu.

Jā, laiks Kuldīgas dzīru apmeklētājus arī šogad lutināja, taču pastarpināti – jau pieminētajā Puntulja koncertā, kā arī sestdien Pilsētas laukumā, kur atkal uzmirzēja tieši *Dzīrēs Kuldīgā* pirmatskaņotā Paula dziesmu programma *Miers un bērziņš*. Iemīļotās dziesmas šovasar atskaņoja ne vairs dziedāšie aktieri, bet gan baritons Andris Daņiļenko ar pavadošo grupu.

Jā, laiks Kuldīgas dzīru apmeklētājus arī šogad lutināja, taču pastarpināti – jau pieminētajā Puntulja koncertā, kā arī sestdien Pilsētas laukumā, kur atkal uzmirzēja tieši *Dzīrēs Kuldīgā* pirmatskaņotā Paula dziesmu programma *Miers un bērziņš*. Iemīļotās dziesmas šovasar atskaņoja ne vairs dziedāšie aktieri, bet gan baritons Andris Daņiļenko ar pavadošo grupu.

Jā, laiks Kuldīgas dzīru apmeklētājus arī šogad lutināja, taču pastarpināti – jau pieminētajā Puntulja koncertā, kā arī sestdien Pilsētas laukumā, kur atkal uzmirzēja tieši *Dzīrēs Kuldīgā* pirmatskaņotā Paula dziesmu programma *Miers un bērziņš*. Iemīļotās dziesmas šovasar atskaņoja ne vairs dziedāšie aktieri, bet gan baritons Andris Daņiļenko ar pavadošo grupu.

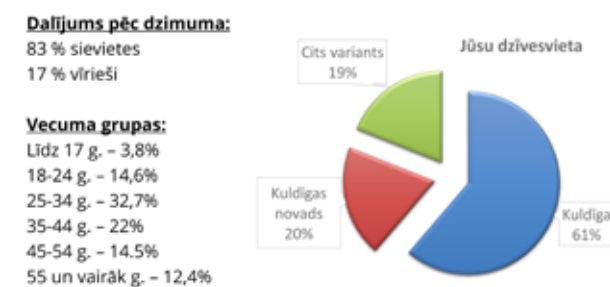
Jā, laiks Kuldīgas dzīru apmeklētājus arī šogad lutināja, taču pastarpināti – jau pieminētajā Puntulja koncertā, kā arī sestdien Pilsētas laukumā, kur atkal uzmirzēja tieši *Dzīrēs Kuldīgā* pirmatskaņotā Paula dziesmu programma *Miers un bērziņš*. Iemīļotās dziesmas šovasar atskaņoja ne vairs dziedāšie aktieri, bet gan baritons Andris Daņiļenko ar pavadošo grupu.

Jā, laiks Kuldīgas dzīru apmeklētājus arī šogad lutināja, taču pastarpināti – jau pieminētajā Puntulja koncertā, kā arī sestdien Pilsētas laukumā, kur atkal uzmirzēja tieši *Dzīrēs Kuldīgā* pirmatskaņotā Paula dziesmu programma *Miers un bērziņš*. Iemīļotās dziesmas šovasar atskaņoja ne vairs dziedāšie aktieri, bet gan baritons Andris Daņiļenko ar pavadošo grupu.

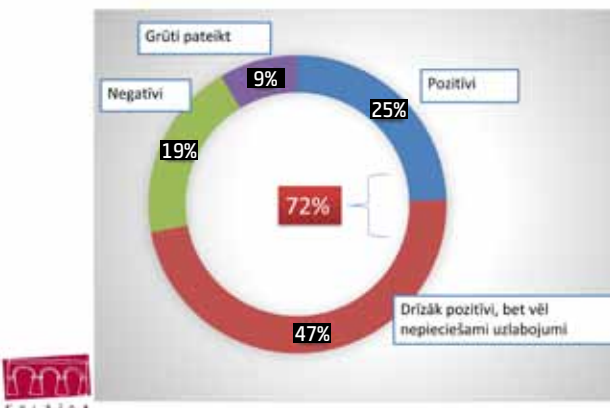
Jā, laiks Kuldīgas dzīru apmeklētājus arī šogad lutināja, taču pastarpināti – jau pieminētajā Puntulja koncertā, kā arī sestdien Pilsētas laukumā, kur atkal uzmirzēja tieši *Dzīrēs Kuldīgā* pirmatskaņotā Paula dziesmu programma *Miers un bērziņš*. Iemīļotās dziesmas šovasar atskaņoja ne vairs dziedāšie aktieri, bet gan baritons Andris Daņiļenko ar pavadošo grupu.

Respondentu demogrāfiskie dati

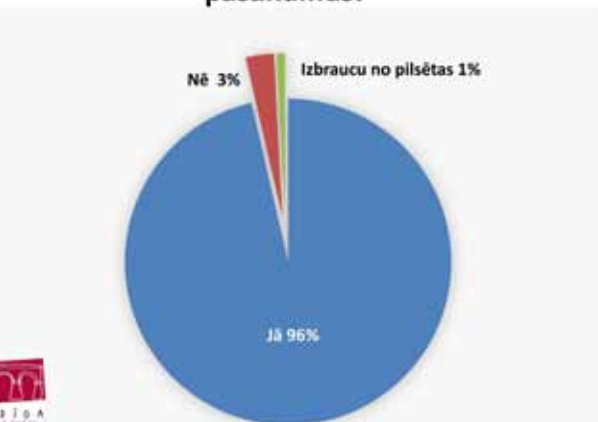
CIK? Kopējais respondentu skaits - 1079
KAD? No 19.jūlija līdz 23.augustam
KĀ? Internetā (1019), drukātā anketa (60)

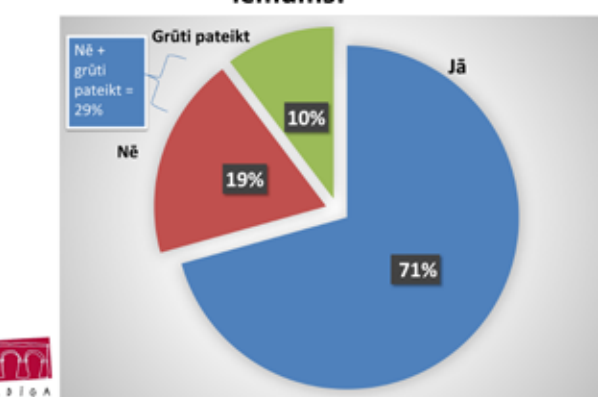
Kā vērtējat svētkos izdarītās izmaiņas?

Vai apmeklējāt "Dzīrēs Kuldīgā 2019" pasākumus?

Vai svētku dienu skaita samazināšana no četrām uz trīs dienām, jūsuprāt, bija pareizs lēmums?

Dati no SKDS iedzīvotāju aptaujas

• **No jaunievedumiem** visaugstāk novērtēta jaunā norises vieta pie Māras diķa un pasākumi tur (78%), populāras grupas (šogad *Instrumenti*) koncerts (48%), dažādi jaunie nakts pasākumi (48%), bērnu un jauniešu centra komandas programma 1905. gada parkā (46%), atslēgotā Liepājas iela (42%), pasākumi pagalmos (31%), tas, ka bija tikai viens atrakciju parks (25%), Rātslaukuma pasākumu koncepcijas maiņa (23%).

• Norādot, **kurus māksliniekus vēlētos redzēt piektdienas vakara koncertā**, sestdienas lielajā ballē un svētdienas noslēguma koncertā, vislielāko popularitāti izpelnījies Intars Busulis un grupa *Prāta vētra* (abi minēti vairāk nekā 100 reižu), grupa *Musiqq* un Dons (vairāk nekā 60 reižu). Tā kā *Prāta vētras* koncerts Kuldīgas estrādē nav iespējams, respektējot iedzīvotāju viedokli, rīkotāji vispirms sazināsies ar I.Busuļa menedžmentu.

• Uzņēmums *Kuldīgas ūdens* uzslavēts par **ūdens uzpildes vietas** ideju.

• Lai gan 42% atzinīgi vērtē atslēgto Liepājas ielu un 22% uzteikuši **tirgus pārceļšanu uz Pilsētas laukumu**, tā izkārtrojums saņēmis visvairāk kritikas un dažnedažādus ieteikumus nākotnei.

• Starp pārmetumiem jāmin **loterijas Zelta ikrs atceļšana** likumu ierobežojumu dēļ, ballīšu un pasākumu skaļums, kas neapmierina tuvumā dzīvojošos.

• Norādīts uz **izvien mazāku dalībnieku skaitu Alekšupītes pasākumos** un svētku gājienā.

• Iebraucējiem bijis **grūti atrast jaunās vietas** (Māras diķi, pagalmus), tāpēc vajadzīgas norādes.

• **Aktuāls ir jautājums par karuseļu parkiem**. Ieteikts tos pārvietot uz Sūru ielas rajonu vai arī slēgt Pētera un Smiļšu ielu un izvietot tur.

• Iedzīvotāji izteikuši dažādus viedokļus **par naktsdzīvi** un mudina atkal vairāk apdzīvot **Pilsētas dārzus**.

Inguna Spuleniece

tieši Māras diķa apkaimē bija visapdzīvotākā, sevišķi seniori tur pulcējās augu dienu, turklāt bija iespēja izmēģināt savas spējas dažādās radošajās darbnīcās, kas raisīja kuplu ģimeņu pieplūdumu. „Bez vecuma ierobežojuma” – tas attiecās kā uz brīnumainajām muzikālajām strūklakām tumšajās stundās, tā uz tikpat krāsaina un pasakaina mūziķa, serenāžu meistara Reinīra Seipkena priekšnesumiem ērģeļlaivā uz ūdens. Tie bija krietns cienītāju pulks, kas visu dienu sēdēja ezermalā un klausījās Seipkenu vien, jo nevienš skaņdarbs viņa sniegumā neatkārtojās.

Tā dzīrotāju daļa, kurai vairāk par klaviermūziku pie sirds tīl āģerī, palika estrādē, lai turpinātu dancot *Mākoņstīmeņu* pavardībā. Raibrāibais repertuārs no grupas *ABBA* līdz *Labvēlīgajam tipam*, protams, arī iedērijās dzīru atmosfērā, taču, manuprāt, drīzāk piestāvētu Pilsētas laukumam, ja vien betona klājumus dancotājiem netraucētu. Zaļumballe kļuvusi par neatņemamu Kuldīgas svētku sastāvdaļu, reizē viešot līdz šim neizjustu lētuma piegaršu unikālā, augstāka līmeņa manierē, tās izceļot un pārjēgojot apdzīvoto vietu fona.

Jaunieviestais princips, ka pasākumus

Jaunieviestais princips, ka pasākumus

Jaunieviestais princips, ka pasākumus

Jaunieviestais princips, ka pasākumus

Jaunieviestais princips, ka pasākumus

Jaunieviestais princips, ka pasākumus

Jaunieviestais princips, ka pasākumus

svētkos rīko vairākas organizācijas un apvienības, likumsakarīgi saraibināja norišu karti, vienlaikus radot zināma haosa iespaidu. Piemēram, kāpēc pasaules mēroga kolektīvam *Ilgi* bija jāuzstājas Pilsētas laukumā ierīkotajā tirgū, kur galvas grozījās no zāvējumiem pie māla podiem, vien retumis palūkojoties uz skatuvi un ieklausoties Ilgas Reiznieces, Māra Muktupāvela un kolēģu priekšnesumā?

PAGALMU PROGRAMMA JĀPILNVEIDO

Jauki, ka pasākumu plānā iesaistījušies iedzīvotāji un pilsētas pagalmi, taču, ja Liepājas ielas 8. nama iemītnieki rīko zaļo darbnīcu *Dzīrēs pilsētā*, tad būtu programmā jānorāda, ka tā domāta bērniem. Sestdien 10.00, turp aiztraucoties, sagaidīja vilšanās, jo cerēju uzzināt ko interesantu par to, kā Kuldīgā panākusi tādu ziedu un augu krāšņumu savās ielās. Baltās mājas dārzā Kaļķu ielā bija interesanti aplūkot nama vēsturei vēltos plakātus, bet solītā akvareļu darbnīca bija pārcelta uz citu laiku.

Toties patikamu, tiesa, skaļu un nervus kutinošu, pārsteigumu sagādāja sporta skolas pagalmā, kur sestdienas vakarā notika velobungu performance *Viņš ir mans kaimiņš* profesionālā BMX sportista un bundzinieka priekšnesumā. Vēl skaļāk gāja 1905. gada parkā, kur bērniem un jauniešiem tika piedāvāta lieliska vakara muzikālā programma, – bija daudz publikas gan tad, kad spēlēja *Pirmais kurss*, gan tad, kad uzstājās *Transleiteris* un repere Viņa.

Ne jau visi jaunieši vēlējas būt klāt skaļi reklamēto *Instrumentu* šovā, kaut gan arī tur netrūka skaņu un gaismu varas pārņemtu līdzdziedātāju. Viņu vidū gan neredzēju vecākas paaudzes mūzikas mīļotājus, jo tie mulsi sēdēja, laimam jau apjukusi no pārspīlētā skaļuma un dziesmu vārds paustajām idejām. Šajā ziņā Valmiera tomēr bija racionālāk domājoša – Pilsētas svētku galvenajā

koncertā tika piedāvāti grupu *Pērkons*, *Da Gamba* un *Līvi* priekšnesumi ar zaļumballi noslēgumā.

NĀKAMGAD VAJADZĒS SKREJRITENIS

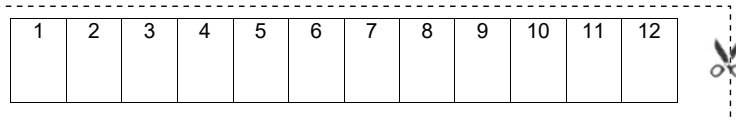
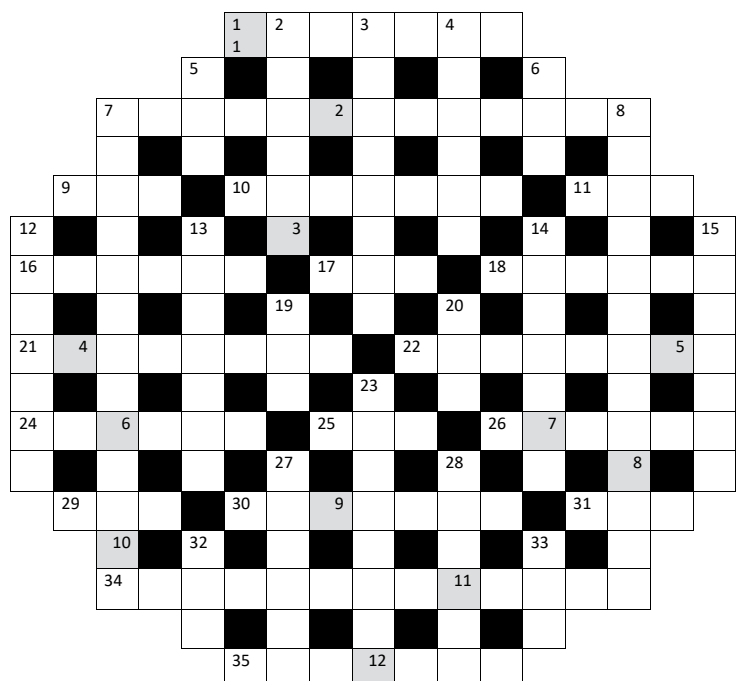
Tiesa, Valmieras rīkotājiem no Kuldīgas būtu daudz, ko mācīties, jo pauzes starp koncertiem nekādi netika aizpildītas un apmeklētāji kļīda starp alus tirgotājiem un lielveikalu, gaidot nākamās māksliniekus. Tikmēr Kuldīgā nākamgad laikam būs vajadzīgs personiskais skrejritenis, lai laikus pagātu dzirdēt vēl vairāk, jo šogad nācās izlaist Kārlī Kazaku Sv. Annas baznīcas dārzā un pianista Madara Kalniņa koncertu pie Māras diķa.

Virtuozu Gintu Žilinski tomēr dzirdēju tāpat kā rokenrola speciālistu Ivaru Pētersonu, ar baudi vērojot, ka dzīru viesiem vēl pa spēkam ir sarežģīti deju soļi. Turpat, diķmalā, sestdien dienas vidū Kuldīgas kamerkoris *Rāte* ar instrumentālo grupu cēla priekšā kafijai vēltu dziesmu programmu, ieskaitot Kārļa Lāča *Brīvdienu* un arī kādu mazāk dzirdētu skaņdarbu. Noslēgumā skanēja Vaidavas *Kafijpuņķis*, publikai čakli piebalsojot un kaut nedaudz atsverot līdz šim ierastās latviešu estrādes klasikas trūkumu. Gribas taču arī padziēdēt, ne tikai klausīties, dejojot, izmēģināt spēkus klavier-spēlē uz Rātslaukuma klavieriem...

Varētu arī atvest no Kuldīgas kādu svētku tirdziņa pirkumu, taču šogad, kad Liepājas iela bija atvēlēta gājējiem, ne vairs tirgotājiem, nautiņa ietaupījās – Pilsētas laukumā precu izvietojums bija tik haotisks, ka raisīja apjukumu, nevis iekāri. Tad labāk uz Ventas rumbu nopeldēties un dzesēt no iespaidiem eksponātiem un neiztrūkstošu vēsturiskuma aurā. Paliec sveika, Kuldīga, un, cerams, nākamā gada dzīrēs Tavi galdi atkal lūzīs!

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Veidojusi Sandra Vilsons.

Risinājumu gaidām līdz 6. novembrim.

Horizontāli: 1. Ādas tuberkuloze. 7. Lidaparāta apkalpes loceklis. 9. Latviešu rakstnieka A.Kolberga kriminālromāns. 10. Plašs stepju līdzenums Ziemeļamerikā. 11. Tumšs laukums, plankums. 16. Rubiju dzimtas lakstaugs ar sīkām lapām un sīkiem baltiem vai dzelteniem ziediem ziedkopās. 17. Nepietiekami. 18. Dižciltīgas sievietes tituls (zemēs, kur runā angļu valodā). 21. Cietas vielas uzbūves īpatnības. 22. Atskaņošanas ierīce. 24. Latviešu dzejnieks, dramaturgs, tulkotājs (1865–1929). 25. Zaļganais nestorpapagailis, kas dzīvo tikai Jaunzēlandes Dienvidsalas neskartajos mežos, kalnainos apvidos. 26. Īsi raksturot (grāmatu, sacerējumu). 29. Dievs seno ēģiptiešu reliģijā – mākslas un amatu aizbildnis. 30. Arhitektoniski izrotāta galvenā lielas celtnes ieeja. 31. Dažu dzīvnieku dobumveida mitekļi zemē. 34. Londonas policijas pārvaldes galvenā ēka. 35. Viens no dabiskajiem bitumeniem - tumši brūns, gandrīz melns iezis.

Vertikāli: 2. Aiziet bojā, iznīkt. 3. Militāras vienības Senās Romas karaspēkā. 4. Valsts Eiropā. 5. Partikula, kuru Itālijā lieto katoļu mūka vārda priekšā. 6. Kāši. 7. Kāda katoļu mūku ordeņa brālis. 8. Pārlietu jūtīgas, viegli aizkustināmas. 12. Izstarotājs. 13. Ūdensvades būve, kas paredzēta lielu slīpumu pārvarēšanai. 14. Sitiēni (ar žagariem, siksnu u.c.). 15. Augsts vīriešu balss reģistrs. 19. Lielākais laika posms Zemes ģeoloģiskās vēstures dalījumā. 20. Dzīvnieku izcelsmes pārtikas produkts. 23. Brīdis, kad notiek kāda nelaime, kad uzbrūk ciešanas, bēdas. 27. Garuma mērvienības angļu mēru sistēmā. 28. Vairākkārt mainīt dzīves, apmešanās, uzturēšanās vietu. 32. Uzvārda daļa, kas norāda, ka cēlies no (vācu) muļžnieku dzimtas. 33. Lielā darba rati.

Pareizā atbilde: **DUMDUMLODES** (sprāgstošas lodes ar iešķeltu apvalku, kuras nodara daudz lielākus bojājumus nekā parastās lodes).

Atbildes. **Horizontāli:** 1. Dzelzs. 4. Rodailenda. 9. Stalti. 10. Iemest. 12. Foto. 13. Avis. 14. Asva. 16. Afta. 19. Rangī. 21. Paiza. 22. Vaskarans. 23. Obama. 24. Efeja. 26. Klīnika. 27. Slava. 30. Fords. 32. Reversija. 33. Prast. 34. Nauda. 35. Asis. 38. Asni. 40. Pose. 42. Maut. 43. Slokas. 44. Kastes. 45. Intimitāte. 46. Arests. **Vertikāli:** 1. Džefersons. 2. Loto. 3. Salts. 4. Raida. 5. Daila. 6. Iemīt. 7. Elsa. 8. Aļaska. 9. Stunda. 11. Tveice. 14. Aiva. 15. Vastlāvji. 17. Franklins. 18. Apse. 20. Laineri. 25. Apskautes. 28. Adamss. 29. Arta. 30. Fani. 31. Raudas. 33. Pipili. 36. Sekli. 37. Sestā. 38. Aukle. 39. Nasta. 41. Elši. 42. Mele.

Pareizi atbildējuši: Vilnis Bēniņš, Bruno Mekšs, Gunta Vāciete, Velta Višņevska, Alma Bredovska. Atmiņējumam, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtiet uz redakciju *Krustvārdu mīklu konkursam, Kurzemnieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemetiet redakcijas vēstuli kastītē.

Akcentis
Salonveikals
Oktobra, novembra uzvarētājam
dāvāna gādāta sadarbībā
ar salonveikalu Akcentis.

KULDĪGAS BIBLIOTĒKĀ

Augšāmcēlies Gogolis

Paša Matsinovs. Gogoļa disko. Romāna notikumi savērpjas Krievijas impērijai atkal pievienotās Igaunijas pilsētiņā Vilandē, kurā no mīroniem augšāmcēlies krievu literatūras klasiķis Nikolajs Gogolis. Šī apjukušā personāža parādīšanās vietējā dēkaiņu un dīvaiņu sabiedrībā izraisa sajūsmu, izbīli, biznesa ideju vētru un sacelšanās haosu.

Augstu novērtēta mākslas biennālē Parīzē

Latvijas Mākslas akadēmijas vizuālās komunikācijas nodaļas studente Annemarija Gulbe biennālē Parīzē ieguvusi vienu no trim galvenajām balvām.

„Tā ir tik neaptverama sajūta – tāds prieks par paveikto un profesionālu atzinīgo vērtējumu!” tā pēc dalības laikmetīgās mākslas biennālē Eiropas jaunrade Francijā saka Annemarija Gulbe – viena no trim Grand Prix ieguvējām. Biennāle notika Parīzes piepilsētas Monrūžas galerijā Le Beffroi.

Latvijas Mākslas akadēmijā Annemarija studē vizuālo komunikāciju, fotogrāfiju apgūvusi Starptautiskajā vasaras fotoskolā (ISSP), kā arī Andreja Granta studijā. Viņas darbi publicēti dažādos izdevumos, tostarp šīgada Latvijas fotogrāfijas gadagrāmātā.

Biennālē galveno balvu ieguvusi arī Latvijas multi-mediju māksliniece Santa France un dāņu māksliniece Līsela Buriša. Bet 55 autoru vidū no mūsu valsts

Fotogrāfija no Annemarijas darbu sērijas *Love Re-search*, kas pēta procesus mīlestībā.

vēl piedalījās scenogrāfs Krišjānis Elviks, kuratore Tina Pētersone, gleznotājas Luīze Elizabete Rukšāne un Sabīne Vernere, fotogrāfe Elīna Sēmane, arhitekts un mākslinieks Krišs Zilgalvis.

PĒTA MĪLESTĪBU

A.Gulbe skaidro: „Parīzē rādīju fotosēriju *Love Re-search* – izmantojot dokumentālo fotogrāfiju kā mediju, analizēju mīlestības jēdzienu, sabiedrībā romantizētos procesus un jaunu cilvēku mijiedarbību. Šos mani mulsinošos procesus, no kuriem esmu distancējusies, apskatu no ārpusē, tādējādi vēroju un mēģinu izprast arī savu pozīciju, savu neieinteresētību, iespējamo aromantiskumu vai aseksualitāti. Sēriju sāku veidot pagājušajā gadā kā ISSP noslēguma darbu, un vietējā mērogā tā jau guvusi atzinību. Kad uzzināju, ka esmu viena no tiem, kuri šajā biennālē pārstāvēs Latviju, šķita, ka tas ir vispabeigtākais un spēcīgākais projekts, ar kuru sevi pieteikt starptautiskajā mākslas vidē.”

PIRMĀ IZSTĀDE ĀRZEMĒS

„Man tā ir pirmā izstāde ārpus Latvijas, pirmā reize, kad piedalos kādā laikmetīgās mākslas biennālē un pat saņemu galveno balvu. Izstāde, kas pašlaik aplūkojama Parīzē, turpinās ceļot, un 55 jauno mākslinieku darbi tiks rādīti septiņu biennālē iesaistīto valstu galerijās un mākslas centros. Jaunā mākslinieka CV tas ir ieraksts par izstādēm dažādās vietās Eiropā. Nākamajā vasarā darbi nonāks arī Čēsīs – zinātnes un mākslas centrā *Brūzis*. Tas ir milzīgs grūdiens darboties tālāk, varbūt nebūt tik kritiskai pret sevi, nešaubīties par iesākto, par saviem darbiem vai idejām.”

PUSGADS FRANCIJĀ

A.Gulbe ieguvusi iespēju sešus mēnešus darboties mākslinieku rezidencē Parīzē, kā arī naudas balvu. „Tā ir došanās ārpus ierastās vides, sabiedrības vai ikdienas rūpēm, lai nodotos tikai mākslai. Tā ir iespēja dzīvot lielā pilsētā, kas jau vēsturiski bijusi nozīmīgs mākslas centrs, kurā apskatīt tik daudz mākslinieku oriģināldarbus, par kuriem līdz šim esmu klausījies lekcijās vai redzējusi tikai reprodukcijas. Nonākšana citā vidē var raisīt iedvesmas uzplūdus, interesi par vēl neaizskartām tēmām vai radīt jaunas vēsmas darbības formā. Tā var nodibināt kontaktus un sadarbību ar starptautiskās mākslas vides profesionāļiem: galeristiem, kuratoriem vai māksliniekiem. Tālākajā karjerā tas ir ļoti svarīgi un noderīgi. Rezidencē tiek piešķirta brīvība un darbnīca, kurā, neviena netraucēti, var radīt to, ko vēlas.”

Lāsma Reimane
Annemarijas Gulbes arhīva foto

VALODNIEKS

Kurzemnieka konkursā tiek publicēti izteicieni un jēdzieni. Precīzāko skaidrojumu autori (var pievienot arī piemēru pilnā teikumā) ik pēc trim mēnešiem saņems balviņu.

Ko nozīmē teiciens palikt aiz borta?

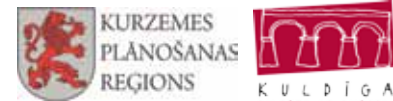
Atbildes līdz 6. novembra 12.00 sūtīt e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv

Atbilde

Ingars Neimanis skaidro: „Teicienu *Sezam, atveries!* visa pasaule zina no arābu tautu pasakām, precīzāk, no vienas pasakas – *Ali Baba un četrdesmit laupītāji*, kurā galvenais varonis Ali Baba ar šo vārdu palīdzību rod pieeju pasakainām bagātībām, ko laupītāji salaupijuši un noslēpuši alā, ko var atvērt tikai ar burvju vārdiem. Pats interesantākais ir tas, ka vārds *sezam* arābu valodā nepastāv. Tā ir tulkotāja kļūda no vārda *simsim*. Arābu pasakās *simsim* burvju zālīte ļauj piekļūt visām aizslēgtām vietām. Literatūrā rakstnieki bieži izmanto šo teicienu: „Un tagad viņš sauca, atcerēdamies pasaku par arābu zvejnieku, par kuru viņam bija stāstījis vecais abats Faria: „Sezam, Sezam, atveries!”” *Grāfs Monte-Kristo*, A.Dimā (tēvs).”

Konkursu atbalsta *Micrec.lv*

(Sākums 30. septembrī. Turpmāk vēl)

Zane Jančevska, Latvijas Nacionālā teātra aktrise,
folkloras kopas *Ēdol's ķist'* vadītāja
Indara Vētrāja foto

Ceļojumi dziesmām pa pēdām

Trešais stāsts. Ansis Bergmanis

Turpinās stāsts par ārstu Ansi Bergmani, kurš 20. gadsimta 20. gados pierakstījis tautasdziesmas, kas tolaik dziedātas Ēdoles pusē. Starp citu – viņa dēls Andris Bergmanis bijis ārsts Kuldīgā.

SAPNI, ATMIŅAS, SPĒKS UN SMELDZE

Bet ne jau tas šeit ir svarīgākais! Domāju arī par nevienam nezināmo Jāni Anuzi, kurš, savu padarījis, izdziedot Ansim savas mīļās dziesmas, aizgāja mūžībā. A. Bergmanis raksta, ka dziesmas no J. Anuža pierakstījis no 1921. līdz 1923. gadam. Viņš paspēja – J. Anuzis mira 1924. gadā.

Kas bija šis cilvēks? Kalpa vīrs, kurš vecumdienu maizi saņēma A. Bergmaņa tēva mājās? No kā Jānis šīs dziesmas iemācījās? Kā un kur šie ļaudis tās toreiz dziedāja? Vai mēs spējam iedomāties pustumšu istabu, vien skalu liesmas apgaismotu, kurā kāds grebja karotes, kāds loba zirņus, cits vērpj... Un visi dzied. Varbūt dzied tikai daži? Pārējie aizgrābti klausās, iztēlē uzburdami ainas, kad meitene ar skaļi pukstošu sirdi tiek uzrauta zirgam mugurā un vesta prom, bet puisis tai čukst: „Tagad tu trīci? Tā trīcēja arī mans kumelš, kad esāju pie tevis dienu un nakti, kad dzinu to cauri mežiem pa tumšām, zarainām takām. Ne tu man solīji, ne atteici! Cik jūdžu mans kumeliņš nav skrējis tevis dēļ! Tagad tu būsi mana!”

Varbūt kāds klausās dziesmu, kas sākas ar vārdiem „Vai jūs pazīstat man' īsten' tēvu” un atceras, kā pats zem pils logiem, malkas klēpjus vai smagās piena kannas stiepjot uz kungu virtuvi, dzirdējis jautras čalas un mūziku? Varbūt viņš zinājis, ka starp čalotājiem ir kāds, kurš arī pret viņa māti lietojis pirmās nakts tiesības. Kas šiem ļaudīm bija dziesma? Nebija taču ne radio, ne televīzijas. Dziesmas bija viņu filmas un izrādes, joki un pārdomas, spēks un smeldze.

Neesmu līdz galam izpētījusi, kas bija J. Anuzis. Zinu tikai to, ka mana vecvecmamma Bille dzimusi ar tādu pašu uzvārdu un nākusi no Ēdoles pagasta *Stubīku* mājām. Baznīcas grāmatās uzvārds figurē arī kā Annuss. Rēķinot pēc gadskaitļiem, Jānis varētu būt Billes tēva jaunākais brālis, kurš bijis spiests doties kalpa gaitās. Bet līdz galam apgalvot es to nevaru.

SAGLABĀ GALVĀ

Kad A. Bergmanis jau bija kļuvis par piltiesīgu savas profesijas pārstāvi, viņš Īles sanatorijā (Auces novada Īles pagastā – red.) strādājis par galveno ārstu. Kādu brīdi, ap 1940. gadu, viņš īslaicīgi pārcēlies arī uz Talsiem. Tur viņu sameklēja muziko-

Pasākumā Ēdoles un Īvandes pūra lāde kopā ar Zani Jančevsku – dziesmu vācēja Anša Bergmaņa bērni: Andris, Māra un Juris.

logs Artūrs Salaks. Es pieņemu, ka, atrodot LFK Anša vērtīgo devumu, A. Salaks devies viņu meklēt, lai pierakstītu dziesmu melodijas. 1936. gada sūtījumā bija tikai 120 tautas dziesmu vārdi – notis Ansis nav pazinis. Kāda muzikalitāte un atmiņa, ka melodijas uzkrājušās un saglabājušās galvā! No A. Salaka piezīmēm var uzzināt, ka Ansis zinājis ap 200 dziesmu. Acīmredzot tās tad ir bijušas arī gan ziņģes, gan kuplejas, gan minētās *mākslas dziesmas*. 1964. gadā muzikologs Andrejs Krūmiņš devies pie A. Bergmaņa ierakstīt viņa balsi. Ieskaņota 51 teicēja dziedātā tautas dziesma, kas noklausīta Ēdolē.

ATROD RADINIEKUS

Kad pirms pāris gadiem Ēdolē sākām veidot folkloras kopu, mazliet par A. Bergmani zināju, jo studijās pastiprināti meklēju jebkādas mūzikas liecības par Ēdoli un tās apkaimi. LFK viņa vārds figurēja. Ziņas par teicēju nebija pārāk plašas. Viens no mūsu kopas dalībniekiem ierosināja aizbraukt pie Mildas tantes, jo viņa esot cienījamais gados un gan jau kaut ko par Ēdoles tradīcijām zināšot.

Sparīgi līkumoju pa lauku ceļiem, līdz sakarsusi, ar sarkaniem vaigiem atrodu meža ielokā meklētās mājas. *Sudrabkalni*. Tā tās sauc. Satieku Mildas tanti. Nu... viņa neko daudz par Ēdoles se-

najām muzicēšanas tradīcijām nevarēšot pastāstīt, jo esot te ieprecējusies no Kuldīgas. Vilšanās? Mazliet. Bet mūsu saruna turpinās, un es viņai ieminos par tādu Bergmani, kurš pierakstījis Ēdolē dziedātās tautas dziesmas. Ak, tā, Mildas tante nosaka, viņai arī esot uzvārds Bergmanis. Vārds pa vārdam, un noskaidrojas, ka viņa ir Anša Bergmaņa brāļa dēla sieva. Nu, re! Pavēdiens rokā. Man tiek iedots Anša meitas Māras tālruna numurs. Sazvanījos ar viņu un uzzināju, kuras bijušas tēta mīlākās dziesmas. Savukārt Anša dēls Juris zināja stāstīt, ka Bergmaņi *Tiltarājos* dziedājuši vienmēr: gan ziemā un vasarā, gan svētkos un ikdienā, gan darbā un atpūtā. Kad *Tiltarājos* dziedājuši, tad Tērandē atskanējis.

DZIED, ARĪ MEITĀS EJOT

Tā viņi toreiz dzīvoja. Dziedāja talkās, un darbs ātrāk padevās, dziedāja godībās, kad ģimenes un draugi pulcējās, dziedāja, kad puīši sestdienas vakaros gāja meitās. Ak, vai! Ko tad tas nozīmēja, prasīju savējiem. Nu... puīši parasti sapulcējušies pa divi, pa trīs un gājuši uz tām mājām, kur kāda meita patikus. Bet tukšā jau nav varēts iet – bijis jāņem līdzīgs labs garastāvoklis un dziesma. Parasti arī kāds mūzikas instruments: ermoņikas vai vijole. Un tad notikusi dziedāšana un dancāšana. Ja laiks

bijis silts un jauks, tad pagalmā; ja auksts vai lietains, tad saimes istabā. Tik atklāta bijusi šī meitās iešana.

Kāpēc šodien būtu jādzied? Ieslēdzam mūziku un rullējam! Un tomēr... Kāpēc mēs pulcējamies un dziedam koros, kāpēc meklējam deju kolektīvus? Enerģijas apmaiņa? Kopā būšanas prieks? Ko mūzikas skaņas vibrācija dara mūsu ķermenim un smadzenēm? Tikai vislabāko, bet tā jau ir fizika...

53 no 120

Bet, ja runājam par A. Bergmani, tad bēdīgākais ir tas, ka no 120 dziesmām, ko viņš iesūtījis LFK, melodijas atrodamas tikai 53 (no tām divas ir nošu pierakstā). Vai tās bijušas pierakstītas un pazudušas? Vai varbūt muzikologs Andrejs Krūmiņš 1964. gadā ierakstījis A. Bergmaņa balsi, gribēdams atgriezties citreiz, bet nav paspējis? Labi, ka ir šīs 53. Par to viņam paldies!

Bet A. Bergmaņa iesūtītie dziesmu vārdi uz mazajām lapiņām ir tik skaisti! „Balta, balta sieva tek/ Apakš saules vakarā./ Tā nebija balta sieva./ Tā bij' pati mīļā Māra./ Tā bij' pati mīļā Māra./ Tek sērdīnei apraudzīt.” Apakšā pierakstīts: veca, sen aizmirsta dziesma.

IET PA RĪGU SVILPODAMS

Mana vectēva brālis Mārtiņš Ozoliņš bija viens no tiem ne-

daudzajiem lauku puīšiem Ēdoles pagastā, kas tāpat kā Ansis pēc Pirmā pasaules kara ieguva augstāko izglītību. Viņš Rīgā studēja mežsaimniecību, un ēdolnieki jau viens otru zināja un turējās kopā. Viņš stāstīja, ka studējošajiem bērniem ģimenes sūtījušas uz Rīgu pakas un saiņus ar lauku labumiem (kā tas notiek arī tagad), lai atvasēm vieglāk izdzīvot. Daudziem bijis kauns stiept pa pilsētu tos lauku saiņus, daždažādi sapakotus. Mārtiņš esot teicis, lai paraugoties uz Bergmaņu Ansi, kurš uzsviedis saiņi plecās un gājis pa Rīgu svilpodams.

IESTARPINĀJUMS JAUTRĪBAI

Dr. Bergmanim tiešām bijis ļoti labs rokraksts atšķirībā no daudziem citiem ārstiem. Klausoties balss ierakstus, arī viņa dikcija ir skaidra un saprotama. Pirms gada mana studiju biedrene Agnese, gatavojoties dziedāšanas ieskaitei, izvēlējusies Bergmaņa iedziedāto dziesmu, bet tur ir viens vārds, ko neviens neprot izskaidrot, – *netāpaļāt*. Dziesmā ir rinda: „Netāpaļu dālderīti kā īstai māsiņai.” Un Agnese, zinot, ka mani radi ir ēdolnieki, prasa, vai es nevaru šī vārda nozīmi izskaidrot. Godīgi sakot, nevaru vis! Jautāju dažiem vietējiem, bet tie arī rausta plecās un nesaprot, ko tas varētu nozīmēt. Meklējam Janīnas Kursītes *Vārdēnē* – arī nav! Kas tas varētu būt? Ne jau kaut kas par kāpaļšanu! Nav loģiskas. Kāda sena forma no vārda *nepaļāt, nenopaļāt*? Es jau gandrīz pati tam noticu un mēģinu pārliecināt meiteni, ka tā tas arī ir. Tomēr Agnesei līdz galam nerodas pārliecība par manu skaidrojumu, un viņa dziedot aizvieto dīvaino vārdu ar kādu citu.

Tā tas palika, bet pavisam nesen, pētot Bergmaņa atstātās lapiņas ar dziesmu tekstiem, ieraugu arī šo dziesmu un izlasu, ka tur ir nevis *netāpaļu dālderīti*, bet gan *met apaļu dālderīti!!!* Nu jā! Ierakstam no 1964. gada var arī nebūt perfekta kvalitāte...

KATRĀ VIETĀ KĀDS DĀRGUMS

Es, protams, šad tad iedomājos, vai manis rakstīto ir interese lasīt arī citiem vai tikai tiem, kuri saistīti ar minētajām vietām. Un tad domāju – katrā pagastā taču paslēpies kaut kas, ko ir vērts meklēt. Ticiet man!

Nākamajā stāstā par to, kādi var būt dziesmas ceļi, no kurienes tās nāk un kur iemājo.

Kas jāzina par sevi un klientiem

Kā uzņēmuma vadītājam veidot personisko tēlu? Kas biznesā ir emocionāli inteligents mārketingš? Kādi ir efektīvu cilvēku paradumi? Par to uzņēmējiem bija iespēja uzzināt Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras seminārā Kuldīgā.

Ari vadītājs var būt spēcīgs zīmols

Ingas Dalības arhīva foto

Kā spēcīgs vadītāja, uzņēmēja tēls palīdz sasniegt vairāk – tāds bija personiskās zīmolvēšanas akadēmijas *Darba Guru Academy* radītājas Ingas Dalības meistarklases temats.

Personiskais zīmols ir apzināti veidots publiskais tēls, kas balstīts viņa spēcīgo pušu izziņāšanā, pilnveidē un izcelšanā.

JOMAS, KURĀS VISDROŠĀK

Lektore sāka ar salīdzinājumu, kas kopīgs un kas atšķirīgs uzņēmuma un uzņēmēja zīmolam. Daudz kopīga, bet ir arī atšķirīgas iezīmes. Piemēram, svarīga personiskā zīmola daļa ir atpazīstamība. Iepazīstoties ar kādu, vienmēr skaidri jānosauca vārds un uzvārds.

I. Dalība uzsvēra, ka jāapzinās arī savi mīnusi. Zīmola uzdevums nav tos notusēt, bet gan izcelt to, ko spējam vislabāk, – jomas, kurās jūtamies droši vai arī kuras ir vērts pilnveidot. Personiskajam zīmolam ļoti svarīga ir sevis pozicionēšana – skaidra darbības niša. Jāformulē enkurfāze jeb veids, kā aizķert auditorijas uzmanību un par sevi atgādināt. Tipisks piemērs ir šef-

Tādi uzņēmuma zīmoli, kam ir cilvēciskas iezīmes, pauž emocijas, ir atklātāki, mazāk dominējoši, ir pamanāmāki, atšķirsies no citiem visvairāk, skaidro personīgās zīmolvēšanas trenere Inga Dalība.

UZŅĒMUMA ZĪMOLS:

- nosaukums,
- dibināšanas gads,
- logotips,
- stāsts (ar kādu mērķi uzņēmums izveidots),
- pozicionēšanās (darbības veids),
- devīze,
- reputācija,
- lietotāju skaits.

PERSONĪGAIS ZĪMOLS:

- vārds, uzvārds,
- dzimšanas gads,
- fotogrāfijas,
- stāsts (kāpēc),
- pozicionēšanās (ko dara, ko nedara),
- enkurfāze jeb devīze,
- reputācija (ieskaitot e-reputāciju),
- kontaktu loks.

pavāra Mārtiņa Rītiņa bieži lietotais teiciens: „Kas var būt labāks par šo!”

KĀ IZVEIDOT?

Sevi, savu biznesu vai karjeru veido līdzīgi, kā savu tēlu veido un popularizē uzņēmumi, lai piesaistītu vairāk partneru, klientu, pircēju, sekotāju. Tas izpaužas dotību izkopšanā, domāšanas veidā, attieksmē pret pasauli un reakcijā uz to. Šī prakse palīdz sasniegt augstu konkurētspēju darba tirgū un gūt gan finansiālus, gan nemateriālus panākumus (uzmanību, atpazīstamību, simpātijas, atzinību).

Personīgā zīmola veidošanas soļi:

- redzamība, pamanāmība un atrodamība (publiskā runa, dažādi sabiedrisko attiecību paņēmieni un e-prasmes);

PERSONISKAIS ZĪMOLS ir mērķtiecīgi veidots publiskais tēls, kas balstīts:

- ◆ savu spēcīgo pušu izziņāšanā, pilnveidē un izcelšanā;
- ◆ dotību izkopšanā;
- ◆ domāšanas veidā, attieksmē pret pasauli un reakcijā uz to.

- unikalitāte un pozicionēšanās (radošums, mārketinga domāšana, mērķtiecība un stratēģija);
- kvalitāte un ilgtermiņa domāšana (dizains, attiecību un noderīgu kontaktu veidošana, tīklošanas prasmes, dzīvesstils, līderība);
- uzticamība (reputācija, atsauksmes, ieteikumi).

Emocionālā inteliģence

Mārketingā emocionālā inteliģence (EQ) nozīmē prasmi iepazīties ar istajiem cilvēkiem, rīkotos istajā laikā, vietā un veidā, skaidro stratēģiskā un digitālā mārketinga konsultante Elita Račiņa.

Tā ir prasme vispirms pazīt savas emocijas. Kad tās apgūtas, tad – motivēt sevi un prast izjūtas pārvaldīt. Nākamais līmenis ir pazīt un izprast emocijas citos, būt iejūtīgam. Augstākais līmenis ir būt sabiedriski kompetentam, spēt šīs zināšanas un empātiju izmantot, veidojot attiecības ar citiem. E. Račiņa uzsvēra, ka viss sasniedzams noteiktā kārtībā – bez savu emociju pazīšanas tālākie soļi nebūs iespējami. Savukārt uzņēmums ir cilvēku kopums, tāpēc visi individuālie soļi attiecas arī uz uzņēmējdarbību.

JA SAPROTAS UN IR VIENOTI

Pazīt biznesā savas izjūtas – tas nozīmē apzināties uzņēmuma misiju, tā vērtības, stiprās un vājās puses, zīmola raksturu, vizuālo identitāti. Prast emocijas pārvaldīt nozīmē to, ka uzņēmuma vīziju, misiju un vērtības visi darbinieki pārzina un ir pieņēmuši. Visi ir vienoti, zina uzņēmuma mērķus un apzinās, ko to sasniegšanā var dot viņi. Tā tiek veicināta pašmotivācija, atraisās radošums un ceļas pašnovērtējums. Paaugstinās kopējais intelektuālais potenciāls un rezultativitāte. Katrs nāk ar savu vīziju un ir atvērts arī citādi pieejai.

Atpazīt emocijas citos – tas nozīmē izziņāt klientu vajadzības, vēlmes, situācijas kontekstu. Klausīties, ko klienti saka tiešajā saskarsmē un sociālajos tīklos. Svarīgi gan

klientos, gan darbiniekos radīt izjūtu, ka viņi ir gaidīti un novērtēti, pateikties par lojalitāti.

Attiecību vadība, sociālā kompetence un emociju vadīšana citos ir precīza klientu loka definēšana, segmenta izvēle un profilēšana. Jādefinē klienta pieredzes ceļš un šis process jāvirza.

„Labs zīmols ir tikai tāds, kas skaidri zina, kam tas nav domāts.”

- Klienta pieredzes stadijas ir:
- viņš pazīst precī vai pakalpojumu;
  - viņam tas iepatikas;
  - viņš pēc tā jautā,
  - iegādājas un izmanto;
  - iesaka citiem.

Šī joma ietver arī klienta un uzņēmuma saskaņas punktu pārvaldību, datu analīzi, procesu automatizāciju, zīmola stratēģiju.

PRECĪZI JĀFORMULĒ

Mārketingā tagad pieejams daudz digitālo rīku. Precīzi definēt mērķi ir galvenais. Piedāvājot cilvēkiem savu pakalpojumu vai precī, jāformulē trīs apgalvojumi:

- * „Mūsu pakalpojums domāts tiem, kuri uzskata, ka...”;
- * „Mēs fokusēsimies uz tiem, kuri grib...”;
- * „Mēs apsolām, ka mūsu preces vai pakalpojumi palīdzēs jums labāk...”

Pirmais precīzi formulēs tos cilvēkus, kuriem tas domāts. Vienlaikus jācenšas, lai

Elitas Račiņas arhīva foto

„Klientu uzmanībai tagad ir ļoti liela vērtība – otra lielākā aiz naftas.”

attīstot zīmolus tādā ekonomikā un saskarsmē, kas arvien vairāk kļūst digitāla.

VĒRTĪGĀKIE KLIENTI – ILGSTOŠIE, LOJĀLIE

E. Račiņa atzina: darbs kļuvis sarežģītāks, jo cilvēki iemācījušies reklāmas un mārketinga paņēmienus ignorēt. Iekarot patērētāju uzmanību nav viegli. Tagad tai ir ļoti liela vērtība – otra lielākā aiz naftas. Cilvēkam jābūt pārliecinātam, ka tieši šī uzņēmuma piedāvājums viņa problēmai vai vajadzībai ir vispiemērotākais. Pašsaprotami, ka klientiem dotie solījumi jāpilda.

Zīmols garantē noteiktu pieredzi. Grūtāk ir šo pieredzi ilgstoši nodrošināt augstā kvalitātē, tā veidojot lojālus klientus. Jo lielāks pastāvīgo klientu loks, jo mazāk naudas jāiegulda mārketingā. Tāpēc uzņēmumam svarīgi izrādīt klientiem uzmanību, veidot personisku attieksmi. Piemēram, lojālie tiek apsveikti dzimšanas dienā.

NEDARĪT PĀRI SEV

Ir svarīgi atcerēties arī par sevi un ik pa laikam atjaunoties. Tāpēc atbildība par savu dzīvi jāuzņemas pašam. Ikdienā jāizvirza prioritātes – darot nebeidzamos darbus, jā sāk ar svarīgāko, nevis steidzamāko. Ja darbā nav rezultāta, kaut kas jā dara citādi, bet būtiskākais – jā mēģina uz problēmu paskatīties citādi.

PĀRDOD

ZEMI Kuldīgā, Putnudzāzē (3560 m²), cena 30 000 eiro. Tālr. 22300733, e-pasts: simanovics.roberts@gmail.com.

Veikalā *Dagus*, Liepājas ielā 51, apjomīgi vīriešu **APĢĒRBI, APAVI** – ikdienai, darbam, medībām.

Pārdod dažādu ziedu **MEDU** Kuldīgā. Cena 7 EUR/l. Tālr. 20305521.

Sausu, skaldītu meža **MALKU**. Tālr. 27885688.

Sausu **MALKU** maisos, kravās. Tālr. 26544462.

Skaldītu **MALKU**, rakstām kvītīs. Tālr. 29428876.

Sausu **MALKU**. Tālr. 29254530.

PĒRK

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 25669128.

TRAKTORUS, PIEKABES, INVENTĀRU un vieglās **AUTOMAŠĪNAS**. Tālr. 26104984.

SIA PRIEDES AG pērk **CIRSMAS** un **MEŽUS**. Tālr. 26993794.

Kļavas, oša, bērza, ozola **ZĀGBALĶUS** krautuvē. Tālr. 29428876.

SIA PRIEDES AG par augstu cenu mežā pie ceļa iepērk visu veidu **APAĻKOKUS**. Tālr. 25445250, 26993794.

Z/s SMAIDAS pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

PUPIŅAS, žāvētus **ĀBOLUS**, ķiplokus. Tālr. 29765478, 28361292.

DAŽĀDI

Sertificēta **BŪVFIRMA** ar pieredzi veic dažādus būvdarbus, dokumentācijas noformēšanu. Tālr. 29705025.

Sertificēts **MEŽA TAKSATORS, STIGOŠANA, DASTOŠANA**. Tālr. 28358514.

VAJADŽĪGI

SIA Laimdotas (46101007670) pieņem darbā **GRĀMATVEDI**. Alga 900–1100 eiro. Tālr. 26525564.

DARBS Vācijā gaļas kombinātā. Stundas likme 9,30 eiro, nodrošinām ceļu un dzīvošanu Vācijā (66 eiro mēnesī). Sīkāka informācija pa tālr. 20227843, **SIA ALMA M**, 40003543608, lic. nr. 22/2017.

IZĪRĒ

Izīrē 26 m² **TELPAS** komercdarbībai Kuldīgā no 2020. gada janvāra. Tālr. 25602910.

SVEASKOG
BEZ MAKSAS ATTĪRA
NO KRŪMIEM
laukus un citas
aizaugušas platības.
PĒRK
zarus, cirsmu atlikumus,
šķeldojamo materiālu.
ĀTRA SAMAKSA.
25 622 293 (Āris)

Klaiņojusi pa Liepājas ielu

31. oktobrī uz Saldus dzīvnieku patversmi no Kuldīgas aizvesta vidēja auguma, pelēka ar melnu un baltu suņu meitene. Viņa bija klūdusi pa Liepājas ielu, noķerta pie 56. nama. Sunīte šobrīd ir ļoti sabijusies, izmisīgi gaida savu saimnieku.

Lasi mūs arī internetā:
www.kurzemnieks.lv!

SIA "Cēsu gaļas kombināts"
par augstām cenām iepērk
JAUNLOPUS un LIELLOPUS
26185703 • 25573447 • 29172343

Pagaršos citu valstu tradīcijas

Ne tikai Latvijā, arī citur pasaulē darbojas mazas skolas, tomēr valsts atbalsts krasi atšķiras, un to vajadzētu mainīt – ar tādu secinājumu no Itālijas atgriezies Nīkrāces pamatskolas angļu valodas skolotāja Inese Matsate-Matsone.

I. Matsate-Matsone bija viena no diviem Latvijas pārstāvjiem partnerības veidošanas seminārā „eTwining*” projektu īstenošana attālu vai mazattīstītu reģionu izglītības iestādēs. Pavisam tur pulcējās ap 60 pedagogu no Dānijas, Īrijas, Itālijas, Latvijas, Norvēģijas, Somijas un Zviedrijas. Galvenā tēma: kā procesu uzlabot, lai labu izglītību sniegtu visā valstī neatkarīgi no tā, cik blīvi apdzīvotā vietā skola atrodas.

„Mazas skolas nav tikai tās, kurās neliels skolēnu skaits,” stāsta I. Matsate-Matsone. „Pie tādām pieder mācību iestādes, kurām raksturīga ģeogrāfiska izolācija vai apgrūtināta pieeja svarīgiem pakalpojumiem. Tomēr izglītības prasības visām ir vienādas, lai gan redzams, ka apstākļi nav vienādi. Jāmazina nevienlīdzība valsts atbalsta ziņā. Nīkrāces pamatskolai, kas ir maza skolēnu skaita ziņā un atrodas attālā vietā, seminārā dzirdētās idejas ir ļoti aktuālas.” Itālijā skolotāji piedalījās arī praktiskās nodarbībās, kā soli pa solim īstenot sadarbības projektus. Eiropas Savienības programmas Erasmus+ aktivitātē eTwining projekts tiek izmantots kā mācību metode. Tā palīdz ievest kompetenču pieeju, uzlabo pedagogu prasmes informācijas un komunikācijas tehnoloģiju, metodikas un valodu jomā.

Pateicoties iespējai piedalīties seminārā, Nīkrāces pamatskolā kopā ar Itālijas, Somijas un Īrijas partneriem sāks projekts *Let's taste your traditions (Pagaršosim tavas tradīcijas)*. Skolēni varēs apmainīties ar svētku ēdienu receptēm, veidot videopamācības kulinārijā, ēst gatavot paši, kā arī nogaršot un komentēt partneru piedāvājumu. Vienlaikus tas būs labs veids, kā iemācīties darbu plānot, sazināties angļu valodā, sadarboties kopīga mērķa sasniegšanai.

* E-dvīņu (no angļu val.)

Daina Tāfelberga
Ineses Matsates-Matsones arhīva foto

Latvijas pārstāves Līga Kraukle un nīkrāciece Inese Matsate-Matsone Eiropas skolu sadarbības tīkla eTwining seminārā Itālijā.

Operā Suitu sāga dziedās īsts suits

Komponista Riharda Dubras operā *Suitu sāga*, ko pirmo reizi varēs redzēt Liepājas koncertzālē *Lielais dzintars* 8. un 9. novembrī, galveno vīriešu lomu dziedās Latvijas Nacionālās operas tenors Juris Vizbulis, kurš pats nāk no Alsungas, bet kostīmus veido modes dizainere Dace Dēliņa-Lipska, kura pēdējos gados plašu atpazīstamību guvusi ar suitu sievu gleznu sēriju *Sauceejas*.

Originālopera tapusi pēc kādreizējā Alsungas prāvesta Gata Mārtiņa Bezdelīgas libreta. To Liepājā iestudē režisors Leons Leščinskis un diriģents Māris Sirmais, informē Liepājas Simfoniskā orķestra (LSO) pārstāve Iveta Vēvere.

Galveno lomu atveidotāji ir soprāns Ilze Grēvele-Skaraine un tenors J. Vizbulis. Iestudējumā piedalīsies arī mecosoprāni Laura Grecka un Sniedze Kaņepe, tenors Guntars Vētra, baritoni Rinalds Kandalincevs, Rihards Millers, Eduards Vācietis un Maksis Krilovs, bass Rihards Mačanovskis, kā arī Valsts Akadēmiskais koris *Latvija*, LSO un pianists Edgars Tomševics. Mākslinieciskajā komandā ietilpst arī gaismu mākslinieks Oskars Pauliņš, video mākslinieks Mīnus Astoni un horeogrāfe Katrīna Albuže.

„Gatavojoties operai *Suitu sāga*, mani pārņem satraukums un vienlaikus pagodinājums atveidot Johana Ulriha fon Šverina lomu. Pats esmu dzimis suits, un manī rit suitu asinis, līdz ar to tā ir dubultliela atbildība un reizē pat kaut kas svēts,” saka J. Vizbulis. „Šī opera mani uzrunā ar skaisto muzikālo valodu. Esmu katolis un nāku no Alsungas – katoļu salas Kurzemē. Tas ir skaists, vēsturisks stāsts par lielu mīlestību, kas vienoja Johānu un Barbaru. Stāsts, kas ir cienīgs, lai to iekļauj pasaules skaitāko mīlestības stāstu galerijā. Tā bija mīlestība, kas spēja mainīt ne vien cilvēkus, bet pat gadu simtiem ilgu vēsturi.” J. Vizbulis *Suitu sāgā* atveidos baronu Johānu Ulrihu fon Šverinu, kurš savulaik, dzīvojot Viļņā un kalpojot Polijas karaspēkā par virsnieku (bijis karaļa kavalērijas eskadrona komandieris), galma ballē iepazinās ar skaisto polieti Barbaru Konarsku. Johana Ulriha un Barbaras mīlasstāsts un ar to saistītie

JOHANS ULRIHS —
JURIS VIZBULIS

satricinājumi Kurzemes hercogistes valdošajās aprindās 17. gadsimta pirmajā pusē arī veido operas *Suitu sāga* dramaturģisko asi.

Savukārt D. Dēliņai-Lipskai ceļš pie suitu ļaudīm aizsākās pirms pieciem gadiem Jūrkalnes mākslas plenērā. Tiekoties ar suitu sievietēm un gleznojot, radās iespēja dziļāk sajūst īpašo novada atmosfēru. Dzīvo tradīciju košums materializējās vērienīgā gleznu ciklā *Sauceejas*, bet paralēli tapa unikāla suitu sievietēm veltīta lakatu dizaina kolekcija *Visādie zīdēni*, kas apvieno Daces gleznu motīvus ar suitu etnogrāfisko krāsu vitalitāti. Arī operas galvenās varones B. Konarskas fināla tērpā izmantots pēc mākslinieces dizaina skicēm īpaši izgatavots audums ar magones motīvu kā ziedošanās simbolu.

„Ar lielu mīlestību un reizē pietāti pret vēsturisko materiālu un leģendu, kas suitu kopienai ir svēta, es vēlos radīt tēlus, kas nekopē vēsturi, bet, apvienojot pa detaļai no visa, rada universālu laika sajūtu, universālu ietvaru stāstam par nemirstīgām vērtībām. Ņemot vērā telpas arhitektūru, skatuves varoņu kostīmiem piešķirts lakonisks siluets un suitu krāsu kods,” stāsta māksliniece.

Jana Sūruma
Publicitātes foto

VĀRDADIENAS

No 4. līdz 10. novembrim
 4. Atis (1571), Oto (207), Otomārs (36)
 5. Lote (390), Šarlote (503)
 6. Leo (492), Leonards (766), Leonarda (201), Leons (1210), Linards (1228),
 7. Helma (39), Lotārs (59)
 8. Agra (294), Aleksandra (6670)
 9. Teodors (570)
 10. Mārcis (2421), Markuss (3980), Mārtiņš (12 889), Marks (3310)
Populārākie: Aleksandra un Mārtiņš.

Daudzi pazīst kā Arkomu

Atis Cebuls, mācās Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikumā par loģistikas darbinieku:
 – Sava vārda izcelsmi nepārzinu, bet stāstīts, ka mani gribēja saukt citā vārdā, galu galā dabūju vārdu Atis, kas labi skan un ir īss. Ar to sadzīvot viegli, Latvijā esot apmēram 1600 šī vārda īpašnieku. Laika gaitā radušās dažādas iesaukas, kā Atītis, Atiņš, Artēmijs un Arkoms. Pirmajos divos dēvē ģimenes lokā, bet ar pēdējo iesauku esmu Kuldīgā plašāk pazīstams, jo tā mani sāka saukt draugi. Ar vārdu Atis var izdomāt visādas iesaukas. Atus esmu satīcis, bet reti. Interesanti, ka arī pasniedzēji sauc nevis vārdā, bet iesaukā. Ir gadījies, ka tieku nosaukts par Arti. Man šķiet, ka manu vārdu ir diezgan viegli atcerēties.

LAIKA ZIŅAS

ŠODIEN, 4. NOVEMBRI

Dienas garums – 8 st. 55 min.
 Saule lec 7.39, riet 16.34.

Naktī +8°...+9°

3-6 m/s

Dienā +10°...+12°

4-9 m/s

RĪT, 5. NOVEMBRI

Dienas garums – 8 st. 50 min.
 Saule lec 7.42, riet 16.32.

Naktī +8°...+9°

4-9 m/s

Dienā +9°...+10°

3-9 m/s

ŠAHS

Spēlē arī brīvdienās

Rudens brīvlaikā ar labiem rezultātiem divās šaha sacensībās startējuši Kuldīgas novada sporta skolas audzēkņi.

Sacensībās Kuldīgā 62 spēlētāji – gan vietējie, gan no Liepājas, Ventspils, Dundagas, Dobeles un Skrundas – par medaļām cīnījās 4. sporta klasē un iesācēju turnīros. Mūsu sporta skolu pārstāvēja 25 audzēkņi.

4. sporta klasē Justs Skuruls ar 5,5 punktiem no septiņiem dalīja 1.–2. vietu, saņēma sudraba medaļu un ieguva 3. sporta klasi. Iesācēju turnīrā 5,5 punktus izcīnīja Oliveris Purviņš – viņam bronza.

Pieci punkti Gustavam Blindam, Lūkasam Stepanovam un Armandam Zvagulim, visi izpildīja 4. sporta klasi. Meiteņu vērtējumā Emīlijai Dabrai 4,5 punkti un sudraba medaļa, Annai Tropiņai četri punkti un bronza.

Citā turnīrā seši sporta skolas audzēkņi piedalījās Limbažu un Kuldīgas draudzības turnīrā. Izspēlējot 11 partijas, Kristam Vilnītim 7,5 punkti un 2. vieta kopvērtējumā, bet zēniem 1. vieta. Benjaminam Emanuelam Pupiņam septiņi punkti (4. vieta), Hugo Teodoram Pupiņam – 6,5 (5. vieta).

Par sporta pasākumiem, rezultātiem informējiet e-pastā: inta.jansone@kurzemnieks.lv

KONKURSS

TĒLOTĀJMĀKSLAS SPĒLE

223. kārtā

Franču gleznotājs un grafiķis (1798–1863). Viņš tiek uzskatīts par vienu no ievērojamākajiem romantisma māksliniekiem. Radītās gleznas ir ar īpaši raksturīgiem izteiksmīgiem otas triepieniem. Viņa eksperimenti ar krāsām bieži vien ir uzskatāmi par priekštečiem vēlākajai impresionisma kustībai, savukārt viņa gleznu ekstravagantums un fantastikas elementu tematika sekmēja simbolisma attīstību.

Atbildes gaidām līdz **6. novembra 11.00: Tēlotājmākslas spēle, Kurzemnieks**, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv, vai redakcijas durvju pastkastītē.

222. kārtas atbilde: Emīls Nolde. *Svaiga diena jūrmalā (Frischer Tag am Meere)*, 1906. **Pareizi atbildējuši:** Daina Gerente, Vita Jurenovska, Gunta Folkmane, Indra Ābelīte, Ausma Kreidere, Velta Višņevska, Guntis Obodņikovs, Ingars Neimanis, Mārcis Kalējs.

Pēc balvas redakcijā gaidām **INGARU NEIMANI**.

Abonē Kurzemnieku 2020. gadam!

KOPĀ Kurzemnieks un Laimīgā Programma 76,45 €

letaupījums **16,64 €**

ATSEVIŠKI Kurzemnieks 67,10 €

Laimīgā Programma 25,99 €

Kopā 93,09 €